

**MINISTERUL SĂNĂTĂȚII
CENTRUL DE RESURSE UMANE ÎN SĂNĂTATE PUBLICĂ**

CURRICULUM DE PREGĂTIRE ÎN SPECIALITATEA

OBSTETRICĂ-GINECOLOGIE

**Toate drepturile privind publicarea și difuzarea acestei lucrări aparțin
Ministerului Sănătății**

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII

2019

CURRICULUM DE PREGĂTIRE ÎN SPECIALITATEA OBSTETRICĂ-GINECOLOGIE

Definiția specialității:

OBSTETRICĂ ȘI GINECOLOGIA reprezintă o specialitate medico-chirurgicală care se ocupă cu studiul morfo-fiziopatologiei aparatului genital feminin, al proceselor biologice legate de reproducere și tratamentul stărilor patologice din sfera genitală.

Introducere

Curriculumul prevede un număr de **200 de ore didactice (curs, seminar, prezentări de cazuri) pe an de studiu universitar**, pentru tematica prezentată, în afara cărora sunt prevăzute și **40-50 de ore/an** de studiu individual. Din timpul alocat pregătirii, activitatea didactică acoperă 20-30%, restul de 70-80%, fiind dedicată activităților practice și studiului individual.

Pe toată durata pregătirii în specialitatea Obstetrică-Ginecologie, medicii rezidenții vor fi obligatoriu incluși în echipa de gardă, activitatea lor pe durata gărzii fiind sub directa supraveghere și îndrumare a medicilor titulari de gardă. Începând cu anul III de pregătire în specialitate, medicii rezidenți pot fi incluși ca titulari în echipa de gardă, în afara programului normal de lucru, cu respectarea limitelor de competență și cu acordul Coordonatorului de rezidențiat.

Coordonatorul de Rezidențiat va decide împreună cu medicul rezident unde se vor desfășura stagiile de pregătire în rezidențiat.

Fiecare medic rezident va participa în cursul pregătirii în specialitate la realizarea a minim 1 articol de specialitate, publicat în reviste naționale / internaționale indexate BDI / ISI Web of Knowledge.

Întreaga activitate de pregătire este monitorizată prin caietul de stagi (log-book), în care vor fi înscrise de asemenea evaluările de etapă, activitatea în programele de cercetare, participarea la manifestări științifice și de educație continuă, publicarea de articole. Coordonatorul de rezidențiat trebuie să urmărească continuu log-bookul fiecărui rezident pe care îl are în coordonare.

Fiecare modul / stagi din pregătirea în rezidențiat va fi absolvit numai după susținerea unui examen scris și practic în clinica respectivă, nota minimă de promovare fiind 7,00 (șapte).

La sfârșitul pregătirii în rezidențiat, rezidenții vor susține examenul de obținere a titlului de medic specialist în Obstetrică-Ginecologie. Accesul la acest examen este condiționat de promovarea tuturor examenelor de sfârșit de stagi. Examenul constă în patru probe, din tematica existentă în Anexa 1.

- 1.Probă scrisă (10 subiecte)
- 2.Proba clinica Obstetrică
- 3.Proba clinica Ginecologie

4. Probă practică, de interpretare a unor investigații / de efectuare de manevre.

La examenul de medic specialist:

- toate probele sunt eliminatorii; nota minimă este 7 pentru fiecare probă;
- pentru fiecare probă se va acorda o notă de la 1 la 10, iar în final se va face o medie, care va fi nota de absolvire;

- media minimă de promovare este 7,00 (șapte).

Parcursul de pregătire în rezidențiatul specialității Obstetrică-Ginecologie are o durată de 5 ani, având următoarea structură:

ORGANIZAREA PROGRAMULUI

1. Durata programului

NUMĂRUL TOTAL DE ANI	5
NUMĂRUL TOTAL DE MODULE	14
MODULUL 1	Obstetrică-Ginecologie, pregătirea de bază
NUMĂRUL DE SĂPTĂMÂNI/ LUNI/MODUL	36 de luni
ORE DE CURS/LUNĂ/SĂPTĂMÂNĂ	20 ore / lună, 5 ore / săptămână
MODULUL 2	Obstetrică-Ginecologie, elemente de competență
NUMĂRUL DE SĂPTĂMÂNI/ LUNI/MODUL	5 luni
ORE DE CURS/LUNĂ/SĂPTĂMÂNĂ	20 ore / lună, 5 ore / săptămână
MODULUL 3	Ultrasonografie în obstetrică și ginecologie
NUMĂRUL DE SĂPTĂMÂNI/ LUNI/MODUL	8 săptămâni
ORE DE CURS/LUNĂ/SĂPTĂMÂNĂ	20 ore / lună, 5 ore / săptămână
MODULUL 4	Chirurgie
NUMĂRUL DE SĂPTĂMÂNI/ LUNI/MODUL	4 luni
ORE DE CURS/LUNĂ/SĂPTĂMÂNĂ	20 ore / lună, 5 ore / săptămână
MODULUL 5	Gineco-oncologie
NUMĂRUL DE SĂPTĂMÂNI/ LUNI/MODUL	2 luni
ORE DE CURS/LUNĂ/SĂPTĂMÂNĂ	20 ore / lună, 5 ore / săptămână
MODULUL 6	Endocrinologie reproductivă
NUMĂRUL DE SĂPTĂMÂNI/ LUNI/MODUL	1 lună
ORE DE CURS/LUNĂ/SĂPTĂMÂNĂ	20 ore / lună, 5 ore / săptămână
MODULUL 7	Genetică medicală
NUMĂRUL DE SĂPTĂMÂNI/ LUNI/MODUL	1 lună
ORE DE CURS/LUNĂ/SĂPTĂMÂNĂ	20 ore / lună, 5 ore / săptămână
MODULUL 8	Neonatologie
NUMĂRUL DE SĂPTĂMÂNI/ LUNI/MODUL	1 lună
ORE DE CURS/LUNĂ/SĂPTĂMÂNĂ	20 ore / lună, 5 ore / săptămână
MODULUL 9	Bioetica
NUMĂRUL DE SĂPTĂMÂNI/ LUNI/MODUL	2 săptămâni
ORE DE CURS/LUNĂ/SĂPTĂMÂNĂ	10 ore / săptămână

MODULUL 10	Elemente juridice medicale și malpraxis
NUMĂRUL DE SĂPTĂMÂNI/ LUNI/MODUL	2 săptămâni
ORE DE CURS/LUNĂ/SĂPTĂMÂNĂ	5 ore / săptămână
MODULUL 11	Urologie și uroginecologie
NUMĂRUL DE SĂPTĂMÂNI/ LUNI/MODUL	1 lună
ORE DE CURS/LUNĂ/SĂPTĂMÂNĂ	20 ore / lună, 5 ore / săptămână
MODULUL 12	Colposcopie
NUMĂRUL DE SĂPTĂMÂNI/ LUNI/MODUL	6 săptămâni
ORE DE CURS/LUNĂ/SĂPTĂMÂNĂ	20 ore / lună, 5 ore / săptămână
MODULUL 13	Histeroscopie
NUMĂRUL DE SĂPTĂMÂNI/ LUNI/MODUL	6 săptămâni
ORE DE CURS/LUNĂ/SĂPTĂMÂNĂ	20 ore / lună, 5 ore / săptămână
MODULUL 14	Laparoscopie ginecologică
NUMĂRUL DE SĂPTĂMÂNI/ LUNI/MODUL	3 luni
ORE DE CURS/LUNĂ/SĂPTĂMÂNĂ	20 ore / lună, 5 ore / săptămână
Total ore pregătire teoretică	1000 ore
Total ore pregătire practică	3000 ore

Secvența modulelor este prezentată în tabelul de mai jos:

PARCURS REZIDENȚIAT 5 ANI - Module / ani de rezidențiat și durata (luni)									
ANUL I		ANUL II		ANUL III		ANUL IV		ANUL V	
Obstetrică-Ginecologie, pregătirea de bază	5,5	Endocrinologie și reproductivă	1	Obstetrică-Ginecologie, pregătirea de bază	11,5	Obstetrică-Ginecologie, pregătirea de bază	11,5	Obstetrică-Ginecologie, elemente de competență	5
Ultrasonografie în Ob-Gin (1)	0,5							Urologie și uroginecologie	1
Chirurgie	4	Genetică Medicală	1					Colposcopie	1,5
Gineco-oncologie	2	Neonatologie	1					Histeroscopie	1,5
		Bioetica	0,5					Laparoscopie în ginecologie	3
		Elemente juridice medicale și malpraxis	0,5						
		Obstetrică-Ginecologie, pregătirea de bază	7,5						
		Ultrasonografie în Ob-Gin (2)	0,5	Ultrasonografie în Ob-Gin (3)	0,5	Ultrasonografie în Ob-Gin (4)	0,5		

Modulul de Chirurgie se va efectua obligatoriu în primul an. Primul an de stagiu va începe obligatoriu cu Obstetrică-Ginecologie 6 luni.

Pregătirea în perioada de rezidențiat în Obstetrică - Ginecologie este compatibilă cu principiile adoptate în cadrul PACT Curricula (Proiect de Aducere la Consens a Trainingului, emis de Colegiul European de Obstetrică și Ginecologie, 2018). Astfel, perioada rezidențiatului este structurată în mai multe etape:

A. Modulul de Pregătire de bază în Obstetrică-Ginecologie, cu următoarele caracteristici:

- Durata acestui modul este de minim 36 luni.
- Modulul este comun pentru toți rezidenții.
- Cuprinde un număr minim de proceduri efectuate de medicul rezident.

Această pregătire are scopul de a permite activitatea independentă ulterioară a specialistului.

B. Modulul de Elemente de competență în Obstetrică-Ginecologie:

- Implică un training mai aprofundat în subdomeniile ale specialității Obstetrică-Ginecologie, cu o durată de 5 luni.
- 2 sau 3 stagii de subspecialități trebuie incluse în pregătirea fiecărui rezident, fiecare cu o durată de minim 6 săptămâni.
- Are scopul de a permite aprofundarea noțiunilor din domeniile de interes particular pentru viitorul specialist.

C. Module conexe specialității:

- Însurează 11 luni și cuprind modulele: Chirurgie, Gineco-oncologie, Urologie și Uroginecologie, Endocrinologie reproductivă, Genetică medicală, Neonatologie, Bioetică, Elemente juridice medicale și malpraxis.

D. Module de subspecialitate (competență)

Se referă la abilități dincolo de pregătirea pentru specialitate, cuprinse în modulele de Ultrasonografie ginecologică și obstetricală, Colposcopie, Histeroscopie, Laparoscopie ginecologică, module care pot servi pentru obținerea respectivelor specializări. Predarea cunoștințelor teoretice și practice în cadrul acestor module se va realiza de cadre didactice care dețin atestat în competențele respective.

2. Structura programului, conținutul stagiilor

Modulul 1: Obstetrică-Ginecologie, Pregătirea de bază - anii I, II, III, IV, 36 luni

Nr. ore curs: 720 ore

Nr. ore practică: 2160 ore

1. Tematică:

OBSTETRICĂ

1. Anatomia clinică și fiziologia organelor genitale
  - Noțiuni de anatomie
  - Noțiuni de endocrinologie a reproducerii
2. Sarcina normală
  - Fiziologia maternă
  - Consultația preconcepțională
  - Îngrijirea prenatală
3. Diagnosticul prenatal
4. Avortul
5. Boala trofoblastică gestațională
6. Hemoragiile obstetricale antepartum
7. Complicații medicale și chirurgicale în sarcină
8. Medicină fetală
  - Embriogeneza și dezvoltarea morfologică fetală
  - Genetică
  - Teratologie
  - Monitorizarea fetală antepartum și intrapartum
  - Restricția de creștere fetală
  - Suferința fetală
  - Moartea fetală
9. Nașterea normală și patologică
  - Nașterea normală
  - Prezența distocice
  - Anomalii ale travaliului
  - Nașterea vaginală operatorie
  - Analgezia și anestezia în obstetrică
  - Hemoragia postpartum
  - Nou-născutul. Îngrijiri acordate nou-născutului
10. Anemia fetală. Alloimunizarea
11. Afecțiuni hipertensive în sarcină
12. Sarcina multiplă
13. Nașterea înainte de termen

14. Sarcina prelungită
15. Patologia anexelor fetale
  - Anomaliile placentare, ale membranelor amniotice și ale cordonului ombilical
  - Lichidul amniotic
16. Lehuzia
  - Lehuzia fiziologică
  - Complicațiile puerperale
17. Urgențe vitale în obstetrică
  - Sepsisul și șocul în obstetrică
  - Embolia cu lichid amniotic
  - Colapsul matern peripartum

GINECOLOGIE

1. Sindroame în ginecologie
  - Tulburările de ciclu menstrual: Sângerarea uterină anormală - menoragia, metroragii disfuncționale, amenoreea
  - Durerea pelvină
2. Infecțiile ginecologice
3. Sarcina extrauterină
4. Endometrioza
5. Anomaliile congenitale ale organelor genitale
6. Patologia benignă și preinvazivă ginecologică
  - Patologia benignă și preinvazivă a tractului reproducător inferior
  - Tumorile uterine
  - Tumorile ovariene și tubare
  - Patologia benignă și preinvazivă a sânului
7. Ginecologie pediatrică
8. Menopauza

2. Obiective educaționale

1. Cunoștințe teoretice aprofundate asupra anatomiei și fiziologiei aparatului reproductiv feminin
2. Cunoștințe teoretice și practice cu privire la diagnosticul și managementul patologiei gineco-obstetricale.
3. Capacitatea de a efectua în condiții de siguranță pentru paciente manevrele și tehnicile diagnostice și operatorii specifice, cuprinse în programa de pregătire.
4. Diagnosticul și terapia de urgență a patologiei gineco-obstetricale și orientarea către un centru superior a cazurilor care depășesc competențele și posibilitățile centrelor de nivel inferior.

3. Rezultate așteptate (Competențe teoretice și practice minimum acceptabile, dobândite în urma parcurgerii și promovării modulului de pregătire)

Pregătirea de bază trebuie să acopere următoarele elemente:

- I. Elementele generale OG:
  - Cunoașterea elementelor anatomice și fiziopatologice ale afecțiunilor
  - Anamneza completă, examenul fizic general și de specialitate
  - Diagnosticul pozitiv susținut de date clinice și de laborator
  - Corecta recomandare și interpretare a explorărilor paraclinice

- Cunoașterea criteriilor de internare și de externare pentru afecțiunile respective
- Efectuarea manevrelor de bază, inclusiv a prescrierii și administrării de oxigen, medicamente și tratamente, produse din sânge, suport circulator, cateterism urinar
- Managementul durerii
- Recunoașterea complicațiilor cu risc vital- septic, resuscitare, complicații peri-partum
- Comunicarea cu pacientul și aparținătorii, inclusiv consimțământul informat, și comunicarea adecvată în echipă
- Cunoașterea complicațiilor perioperatorii, indicații – contraindicații - complicații ale metodei chirurgicale, evoluția postoperatorie
- Înțelegerea consecințelor socio-psihologice, de comportament sexual și familial ale bolii și tratamentului propus

II. Asistența prenatală

- Diagnostic ecografic (folosind ecografia inclusiv Doppler), noțiunile sunt cuprinse în modulul de ecografie obstetricală (vezi Modulul de Ultrasonografie ginecologică și obstetricală).
  1. Stabilirea viabilității embrionului și fătului
  2. Localizarea sarcinii
  3. Vârsta gestațională
  4. Numărul feților
  5. Lungimea colului
  6. Corionicitatea
  7. Biometria fetală
  8. Prezența
  9. Inserția placentară
  10. Evaluarea lichidului amniotic
  11. Fluxul pe artera ombilicală
- Informare și consiliere
  1. Alăptarea la sân
  2. Sarcina la adolescente
  3. Sarcina și diabetul
  4. Sarcina și obezitatea
  5. Sarcina la vârste înaintate
  6. HTA preexistentă și cea indusă de sarcină
  7. Medicația în sarcină
  8. Incompetența cervicală
  9. Sarcina multiplă
  10. Colestaza în sarcină
  11. Consecințele nașterii complicate
  12. Interpretarea testelor de depistare a anomaliilor cromozomiale
- Tratament
  1. Sarcina cu localizare neprecizată
  2. Disgravidia emetizantă
  3. Avortul recurent
  4. Sângerarea în primul trimestru
  5. Sângerarea în trimestrele 2-3
  6. Incompatibilitate de grup de sânge
  7. Starea de purtător pentru Streptococul grup B
  8. Durerile abdominale

9. Traumatisme abdominal minor în sarcină
10. Anomalii de prezentație
11. Diabet gestațional
12. Oligoamnios
13. Polihidramnios
14. Complicațiile HT ale sarcinii
15. Diminuarea activității fetale
16. Restricția de creștere fetală intrauterină
17. Ruptura prematură spontană a membranelor
18. Moartea fetală in utero
19. Sarcina supramaturată
20. Infecțiile perinatale (TORCH, sifilis, varicela, parvovirus)

III. Asistența intra și postpartum

- Diagnostic : fezabilitatea nașterii vaginale
- Indicații de tratament :
  1. Hemoragia în postpartum; embolizarea arterei uterine
- Principii generale de tratament
  1. Maturizarea pulmonară fetală
  2. Contractiile uterine debutate prematur (nașterea prematură)
  3. Travaliul staționar
  4. Starea febrilă intrapartum
  5. Lichidul amniotic meconial
  6. Anamneza uterului post-cezariană
  7. Managementul durerii peripartum
  8. Mastita postpartum
  9. Retenția urinară postpartum
  10. Accidentele trombo-embolice
  11. Hemoragia postpartum
- Abilități specifice de tratament:
  - a) Pentru sarcină
    1. Cerclajul colului uterin: 3
  - b) Pentru naștere
    1. Asistența naștere necomplicată: 50
    2. Asistența nașterii premature
    3. Ventuza obstetricală 10-20
    4. Aplicare forceps sau spatule obstetricale* 0-10
    5. Naștere în pelvină* 5
    6. Asistența la naștere în sarcina multiplă
    7. Cezariana 20
    8. Cezariana pe uter cicatricial 15-20
    9. Cezariana pe paciente obeze 0-10

La punctele b)-n) sunt necesare minim 10-15 manevre (de fiecare punct)

  - c) Pentru suferința fetală
    1. Monitorizare cardiotocografică fetală
    2. pH scalp fetal*
    3. Epiziotomie
    4. Cezariana în urgență
  - d) Pentru Decolarea de placenta normal inserată: cezariana în urgență
  - e) Pentru ruptura uterină: cezariana în urgență

- f) Pentru distocia de umăr: manevrele specifice*
- g) Pentru hemoragia postpartum:
  1. Tamponada intrauterină
  2. Suturile hemostatice pentru atonia uterină (B-Lynch)*
  3. Histerectomia de hemostază*
- h) Pentru retenția placentară: extracția manuală și instrumentală
- i) Pentru inversia uterină: manevre de reversie uterină*
- j) Traumatisme tract genital: tehnici de reparare chirurgicală
- k) Hematomul vulvar: evacuarea hematomului
- l) Epiziotomia: epiziorafia
- m) Sutura lacerățiilor cervicale
- n) Rupturile perineale grad 1-2-3: sutura
- o) Ruptura perineală gradul 4: sutura*

Nota *- pot fi efectuate și pe simulator

IV. Ginecologie - afecțiuni benigne

- Diagnostic manevre (cuprinse în module)
  1. Anomalii vulvare biopsie
  2. Anomalii intrauterine ecografie, histeroscopie
  3. Anomalii uterine și anexiale ecografie, laparoscopie diagnostică
  4. Anomalii ovariene ecografie
  5. Anomalii mamare ecografie
- Indicații pentru tratament:
  1. Planificare familială, contracepția la adultul sănătos
  2. Contracepția la adultul cu patologie
  3. Endometrioză
  4. Abcesul tubo-ovarian
  5. Hipermenoree
  6. Fibromul uterin
  7. Septul vaginal
- Principii generale de tratament:
  1. Bolile cu transmitere sexuală
  2. Boala inflamatorie pelvină
  3. Durerile abdominale și pelvine
  4. Sindromul premenstrual
  5. Dismenoreea
  6. Hipermenoreea
  7. Hemoragiile disfuncționale
  8. Simptomele menopauzale
  9. Scurgerile vaginale anormale
  10. Vulvo-vaginita
  11. Fibroamele uterine
  12. Patologia anexială
  13. Endometrioza
  14. Condiloamele vulvare
  15. Chistul de glanda Bartholin
  16. Abcesele vulvare
- Abilități de tratament specifice:
  1. Contracepția - aplicare de diafragm, dispozitiv intrauterin (sterilet), implant subcutanat, sterilizare laparoscopică: 20

2. Recoltarea probelor cervico-vaginale: 50
3. Sarcina extrauterină: salpingectomie sau salpingotomie laparoscopică: 10
4. Curetajul biopsic: 15
5. Avortul spontan precoce: dilatare și aspirație/chiuretaj - 15
6. Chistul de glandă Bartholin: marsupializare - 5
7. Abcesul vulvar: evacuare, drenaj
8. Chistul de ovar: chistectomie prin laparoscopie sau laparotomie
9. Miomul: miomectomie prin laparoscopie sau laparotomie
10. Sindrom aderențial pelvin: adezioliză prin laparoscopie sau laparotomie (intervențiile de la punctele 3, 8-10 se regăsesc și în cadrul modulului de Laparoscopie)

NB: Abilitățile trebuie să însumeze minim 30 laparoscopii

V. Ginecologia adolescenței și sănătatea sexuală

- Identificarea patologiei
  1. Disfuncția sexuală
  2. Abuzul sexual
  3. Mutilarea genitală
  4. Scurgeri vaginale la fete
  5. Durerea pelvi-abdominală acută la fete
  6. BTS la fete
  7. Traumatismul vulvar, vaginal, perineal și/sau rectal la copii
  8. Suspiciunea de violență domestică și abuzarea copiilor
- Abilități specifice de diagnostic : patologia ginecologică la copii
- Adaptarea comunicării la copii
- Examinarea de specialitate la copii
- Indicații generale de tratament: contracepția la adolescenții sănătoși
- Principii generale de tratament: tratamentul BTS la adulți, adolescenți și copii
- Abilități specifice de tratament: traumatismele de vulvă/vagin/perineu/rect la copii
asistența de urgență în leziunile de vulvă/vagin/perineu/rect

VI. Medicina reproducerii, infertilitate și reproducere umană asistată

- Identificarea patologiei
- Evaluarea fertilității și subfertilității masculine și feminine
- Tulburări endocrinologice legate de patologia reproducerii (amenoree primară și secundară, oligomenoree, galactoree, hiperprolactinemie, hirsutism)
- Tehnici de prezervarea fertilității
- Elemente generale de diagnostic:
  1. Amenoreea primară
  2. Galactoreea
- Abilități specifice pentru diagnostic - nr total 50 manevre din următoarele, minim 1 din fiecare categorie
  1. Permeabilitatea tubară: verificarea permeabilității prin laparoscopie diagnostică, histeroscopie diagnostică
  2. Monitorizarea răspunsului la tratament: ecografie transvaginală cu numărarea și măsurarea foliculilor
  3. Sindromul de hiperstimulare ovariană: ecografie transvaginală cu evaluarea foliculilor și lichidului intraperitoneal
- Informare și consiliere

1. Factori prognostici pentru sarcină în general
  2. Probabilitatea specifică fiecărui tratament pentru sarcină normală, avort și sarcina ectopică
- Indicații generale de tratament: tehnicile de reproducere umană asistată (IIU, FIV, ICSI)
  - Abilități generale pentru tratament:
    1. Patologia ovulatorie, inducția ovulației cu clomifen citrat
    2. Sindromul de hiperstimulare ovariană: abord inițial, tratament în urgență

VII. Uroginecologie și patologia planșeului pelvin

- Identificarea patologiei: recunoașterea necesității trimerii la specialist de fizioterapie sau alte competențe pentru incontinența urinară de efort/imperiozitate
- Elemente generale de diagnostic: prolaps de compartiment median, prolaps compartiment anterior, prolaps compartiment posterior, fistula rectovaginală: stadializarea POP-Q
- Indicații generale de tratament:
  1. Repararea vaginală compartiment anterior/posterior
  2. Repararea vaginală compartiment median
- Abilități de tratament specifice:
  1. Prolaps uterin: aplicarea și urmărirea pesarului; colpocleizis* 10
  2. Cistocel: reparare vaginală simplă 10
  3. Enterocel/rectocel: reparare vaginală simplă 10

* realizat măcar în condiții de simulator

VIII. Patologia premalignă

- Identificarea patologiei: paciente în vârstă predispuse prin co-morbidități și medicație; leziuni premaligne vulvare
- Abilități specifice de diagnostic:
  1. Screening cervical: prelevare frotiu cito-diagnostic -
  2. Leziuni premaligne cervicale colposcopie 20
- Indicații generale de tratament: leziunile premaligne genitale
- Abilități specifice de tratament:
  1. Leziuni premaligne cervicale - excizii ale zonei de transformare 20

Abilitățile specifice de diagnostic și tratament se regăsesc și în cadrul modulului de Colposcopie.

IX. Gineco-oncologie

- Identificarea patologiei
  1. Cancerle ginecologice stadii avansate
  2. Atitudinea în reacții atipice ale pacientei la informare
- Elemente generale de diagnostic: diagnosticul cancerelor vulvare și cervicale prin interpretarea datelor de anatomie patologică
- Abilități specifice de diagnostic
  1. Boala trofoblastică gestațională – prin ecografia vaginală
  2. Leziunile maligne și premaligne ale endometrului – prin biopsie endometrială
- Informare și consiliere:
  1. Cancerul de ovar
  2. Cancerul cervical
  3. Recurența sau progresia patologiei oncologice

X. Patologia mamară

- Identificarea patologiei:
  1. Patologia maligna a sânului
  2. Riscul genetic în cancerul de sân
  3. Metode de screening în patologia mamară
- Abilități specifice de diagnostic: examenul clinic al sânului
  1. Galactoree
  2. Mastodinie

Modulul 2: Obstetrică-Ginecologie, Elemente de competență – anul V, 5 luni

Nr. ore curs: 100 ore

Nr. ore practică: 300 ore

1. Tematică:

I. Medicina materno-fetală

- Identificarea patologiei: patologia psihiatrică ce necesită trimiterea la specialistul de sănătate mintală, asistentul social sau centre de adicție
- Elemente diagnostice generale:
  1. Anomalii psihiatrice în sarcină și postpartum
  2. Frica de naștere și abordul traumei psihice post-partum
  3. Probleme psiho-sociale în timpul sarcinii
  4. Abuzul de toxice
  5. Managementul depresiei
- Abilități specifice de diagnostic
  1. Fluxul anormal pe artera uterină - prin evaluarea Doppler
  2. Fluxul anormal pe cerebrala medie - prin evaluarea Doppler
  3. Fluxul anormal pe ductul venos - prin evaluarea Doppler
  4. Anomaliile congenitale - ecografia avansată de screening
  5. Anomalii cromozomiale - amniocenteza
- Informații și consiliere
  1. Comunicarea riscului procedurilor obstetricale
  2. Consultarea interdisciplinară în problemele psiho-sociale complexe ale sarcinii
- Elemente generale de tratament
  1. Bolile hipertensive asociate sarcinii
  2. Diabetul preexistent
  3. Sarcina multiplă
  4. Colestaza în sarcină
  5. Depresia postpartum

Medicii care au absolvit stagiul de *Medicină materno-fetală* din cadrul curriculum-ului de pregătire a rezidenților de obstetrică-ginecologie, dar nu au atestatul de *Medicină Materno-fetală* nu vor putea practica tehnici complexe aferente acestei sub-specialități decât sub îndrumarea și responsabilitatea unui medic detinator al acestui atestat.

Stagiul aferent acestui submodul se va desfășura în clinici universitare cu medici care dețin atestatul de *Medicină Materno-fetală*, sub îndrumarea acestora.

II. Ginecologia benignă

- Stabilirea indicației de tratament, aspecte psiho-sociale ale durerii pelvine cronice

- Abilități specifice de tratament
    1. Contracepția: sterilizarea histeroscopică și laparoscopică
    2. Fibromul uterin tip 2 (sub 3 cm): rezecția histeroscopică
    3. Fibromul uterin rezistent la tratament conservator: histerectomia laparoscopică
    4. Hipermenoree: ablația sau rezecția endometrială
    5. Endometrioza stadiul 1-2: tratament laparoscopic
    6. Abcesul tubo-ovarian: tratament laparoscopic
    7. Aderențe pelvine: adezioliza laparoscopică
- III. Medicina reproducerii: infertilitate și reproducerea umană asistată
- Identificarea patologiei
    1. Micro-aspirația percutană spermă
    2. Biopsie testiculară cu extracție spermatozoizi
    3. Anomaliile genetice
    4. Diagnosticul preimplantator
  - Indicațiile de tratament: situația psiho-socială a cuplurilor infertile (luarea deciziei în comun)
  - Elemente generale de tratament:
    1. Tehnicile de inducție ovulație
    2. Stimularea în inseminarea intrauterină (IIU)
    3. Galactoreea
    4. Hiperproactinemia
    5. Adenomul pituitar
  - Abilități specifice de tratament
    1. Subfertilitate: inseminare intrauterină
    2. Sindrom de hiperstimulare ovariană: paracenteză

Medicii care au absolvit stagiul de *Medicină a reproducerii, infertilitate și reproducerea umană asistată* din cadrul curriculei de pregătire a rezidenților de ginecologie, dar nu au atestatul *Tratamentul infertilității cuplului și reproducere umană asistată/Fertilizare in vitro*, nu vor putea practica tehnici complexe de reproducere umană asistată decât sub îndrumarea și responsabilitatea unui medic detinator al acestui atestat.

Stagiul aferent acestui submodul se va desfășura în clinici universitare atestate pentru pregătire în acest domeniu sau clinici universitare care au parteneriate cu entități medicale private de tratament al infertilității.

- IV. Uroginecologie și anomaliile de planșeu pelvin
- Identificarea patologiei: bolile neurologice
  - Abilități specifice de diagnostic:
    1. Anomalii de tonus și motilitate ale planșeului pelvin și ridicătorilor anali - evaluare palpatorie clinică; ecografie endo-anală
  - Indicații de tratament: aspecte psihosociale ale incontinenței și prolapusului
  - Abilități specifice de tratament:
    1. Incontinența urinară de efort montarea bandetei sub-uretrale
    2. Prolaps uterin :
      - Procedeu Manchester
      - Histerectomie vaginală
      - Colpocleizis

Medicii care au absolvit stagiul de uroginecologie din cadrul curriculei de pregătire a rezidenților de ginecologie, dar nu au atestatul de uroginecologie nu vor putea practica tehnici complexe uro-ginecologice decât sub îndrumarea și responsabilitatea unui medic detinator al atestatului de pregătire în uroginecologie.

Stagiul aferent acestui submodul se va desfășura în clinici universitare atestate pentru pregătire în acest domeniu.

V. Patologia tractului genital inferior și sexologie

- Abilități specifice de diagnostic
  1. Leziuni premaligne și maligne vulvare - vulvoscopie cu biopsie
  2. Probleme sexuale - consiliere sexologică modelul PLISSIT
  3. Dureri genitale și de penetrare, vaginism - examen ginecologic educativ
- Indicație de tratament:
  1. Aspecte psiho-sociale ale maladiilor vulvo-vaginale
  2. Aspecte psiho-sociale ale mutilării genitale
  3. Aspecte psiho-sociale ale violenței sexuale
- Elemente nespecifice de tratament
  1. Dermatoza vulvară
  2. Diminuarea libidoului
  3. Aspecte medicale ale violenței sexuale
- Abilități specifice de tratament
  1. Condilomatoza genitală - excizie chirurgicală
  2. Mutilare genitală - chirurgie reparatorie a rupturilor himeniale și genitale

VI. Ginecologie pediatrică și a adolescenței

- Abilități specifice de diagnostic
  1. Persistența unor probleme vaginale sau vulvare - cistoscopie/vaginoscopie
- Informații și consiliere
  1. Hemoragia vaginală pre-pubertală
  2. Masele anexiale
- Indicații de tratament
  1. Traumele vaginale/vulvare/perineale/rectale
- Elemente generale de tratament
  1. Contracepția la adolescenței cu probleme de sănătate
  2. Durerea vulvo-vaginală
  3. Scurgerile vaginale
  4. Durerea acută abdominală
  5. Durerea abdominală cronică
  6. Pubertatea prematură
  7. Întârzierea pubertară
  8. Anomaliile menstruale (inclusiv amenoreea primară)
  9. Anomalii de dezvoltare ale tractului genital
  10. Patologii vulvo-vaginale (de ex lichen scleros)
- Abilități specifice de tratament
  1. Corpi străini vulvari sau vaginali: vaginoscopie cu înlăturarea corpurilor străini

VII. Gineco-oncologie

- Abilități specifice de diagnostic
  1. Leziuni premaligne și maligne vulvare - vulvoscopie cu biopsie

- 2. Cancerul ovarian - calcularea indicelui de risc de malignitate
- Abilități specifice de tratament
  1. Leziuni premaligne ale colului – conizații (abilitate cunoscută în comun cu modulul de colposcopie)
  2. Cancerul de endometru, stadiul I - histerectomie abdominală, histerectomie laparoscopică
  3. Anexectomia profilactică la cazuri cu mutații genetice - anexectomia prin laparoscopie, anexectomia prin laparotomie

Medicii care au absolvit stagiul de *Gineco-oncologie* din cadrul curriculei de pregătire a rezidenților de ginecologie, dar nu au atestatul de *Gineco-oncologie*, nu vor putea practica intervenții complexe în cancere ginecologice decât sub îndrumarea și responsabilitatea unui medic detinator al atestatului de pregătire în *Gineco-oncologie* sau *Chirurgie oncologică*.

Stagiul aferent acestui submodul se va desfășura în clinici universitare de Obstetrică-Ginecologie cu medici care dețin atestat în *Gineco-oncologie*.

VIII. Patologia mamară

- Abilități diagnostice specifice
  1. Leziuni mamare precanceroase sau cancer - biopsie cu ac fin, biopsie mamară (asistat)
- Informații și consiliere
  1. Recurența sau progresia cancerelor de sân
  2. Patologia mamară borderline
  3. Genetica cancerului mamar
- Indicații de tratament: leziunile premaligne; leziunile maligne
- Elemente generale de tratament
  1. Galactoreea
  2. Mastodinie
  3. Mastita puerperală
- Abilități specifice de tratament
  1. Leziunile borderline ale sânului - excizia chirurgicală a leziunilor de sân
  2. Abcesul mamar post-partum - puncția și drenarea abcesului

Medicii care au absolvit stagiul de *Patologie mamară* din cadrul curriculei de pregătire a rezidenților de ginecologie, dar nu au atestatul de *Gineco-oncologie* sau *Senologie imagistică*, nu vor putea practica intervenții specifice decât sub îndrumarea și responsabilitatea unui medic detinator al respectivelor atestate de pregătire.

Stagiul aferent acestui submodul se va desfășura în clinici de *Obstetrică-Ginecologie*, *Chirurgie generală și Radiologie și imagistică – Senologie imagistică*.

Modulul 3: ULTRASONOGRAFIE OBSTETRICALĂ ȘI GINECOLOGICĂ, anii I - IV, 2 luni (2 săptămâni / an)

Nr. ore curs 40

Nr. ore practică 120

Modulul de Ultrasonografie Obstetricală și Ginecologică se desfășoară în strânsă legătură și pe întreaga perioadă a modulului de Obstetrică-Ginecologie, având în vedere faptul

că ecografia a devenit parte integrată din consultul ginecologic și monitorizarea sarcinii. Fragmentarea acestui modul în submodule individuale pe parcursul primilor patru ani de rezidențiat are mai degrabă rolul de a stabili noțiunile teoretice minime care trebuie predate și testate în cadrul perioadei de rezidențiat, corelate cu gradul de dificultate și anul de pregătire.

Conținutul tematicii aferente fiecărui an de pregătire este în concordanță cu declarația internațională de consens cu privire la Curriculum-ul de pregătire ultrasonografică în cadrul programelor de rezidențiat, adoptată recent de principalele societăți internaționale de specialitate: International Society of Ultrasound in Obstetrics and Gynecology (ISUOG), American Institute of Ultrasound in Medicine (AIUM), Society for Maternal-Fetal Medicine (SMFM), Society of Diagnostic Medical Sonography (SDMS), American Congress of Obstetricians and Gynecologists (ACOG), Society of Radiologists in Ultrasound (SRU), American College of Radiology (ACR), Council on Resident Education in Obstetrics and Gynecology (CREOG) [Abuhamad A, and all, *Obstetric and gynecologic ultrasound curriculum and competency assessment in residency training programs: consensus report*. Ultrasound Obstet Gynecol, 2018]

Conform principiilor europene de training în ultrasonografia ginecologică și obstetricală cuprinse în Curriculum-ul PACT, este recomandat un program în etape:

1. Formarea teoretică, care cuprinde aspecte tehnice ale echipamentelor, imagistică și raportare. Noțiunile teoretice vor fi acumulate din predare, prin intermediul manualelor și / sau e-learning.

2. Pregătirea practică - se începe sub supraveghere directă într-un cadru cât mai realist. Ulterior se diminuează supravegherea pe măsură ce crește experiența rezidentului și este atins nivelul de independență.

Tematică

1. Submodul 1 (An 1)

Principii de bază ale ecografiei medicale.

- Principii fizice de bază ale ultrasonografiei
- Modurile ultrasonografiei (Modurile B, M, Doppler, bidimensionale (2D), tridimensionale (3D))
- Bioefectele ultrasonografiei: mecanice, termice, principiul ALARA (As Low As Reasonably Achievable)
- Artefactele ultrasonografice
- Declarații oficiale ale societăților profesionale (ISUOG, AIUM, ACOG, ACR, SMFM, SRU)

Caracteristicile de bază ale echipamentului ecografic.

- Sondele ecografice: principiile de generare ale ultrasunetelor; compararea caracteristicilor sondelor și aplicații practice ale acestora.
- Penetrarea ultrasunetelor și bioefectele în funcție de puterea acustică.
- Influența frecvenței ultrasunetelor asupra rezoluției și penetrației în țesuturi.
- Efectele reglării adâncimii asupra câmpului examinat și a dimensiunii imaginii.
- Reglarea funcției “gain” pentru optimizarea luminozității imaginii cu minim de putere acustică.
- Rolul focalizării pentru obținerea unei rezoluții optime în zona de interes.
- Setările de persistență a imaginilor pentru a reduce zgomotul de fundal.
- Introducerea datelor pacientelor înaintea începerii examinării.

Aspecte ale examinării ultrasonografice

- Poziționarea corectă a pacientelor și folosirea soluțiilor de contact (geluri speciale).
- Poziții ergonomice de examinare și poziționare a aparatului, ce reduc disconfortul examinatorului.
- Manipularea corectă a sondei și orientarea imaginii.
- Etichetarea imaginilor și stocarea acestora.
- Transmiterea adecvată a rezultatelor examinării ultrasonografice către alți specialiști în medicină.
- Protocolul de curățare și dezinfectare a sondelor.

Ecografia în primul trimestru al sarcinii

- Pașii evaluării ecografice transvaginale în primul trimestru de sarcină.
- Indicații pentru evaluarea ecografică în primul trimestru.
- Evaluarea sacului gestațional (localizarea intrauterină, discordanța cu nivelurile de β -HCG seric și diferențierea de fluidul endometrial - pseudosac).
- Vezicula vitelină.
- Vezicula amniotică.
- Numărul embrionilor/feților.
- Activitatea cardiacă embrionară/fetală, documentată cu modul M sau videoclip.
- Evaluarea criteriilor ce definesc sarcina oprită în evoluție în primul trimestru.
- Componente de datare a sarcinii în primul trimestru.
- Evaluarea ultrasonografică a sarcinii ectopice tubare ampulare.
- Hematomul subcorionic.
- Aspectele ecografice ale sarcinii molare.
- Asocierea dintre dimensiunea crescută a translucenței nucale cu anomalii cromozomiale.

Evaluarea ecografică în trimestrele II și III ale sarcinii

- Parametri de bază ai examinării ecografice în trimestrele II și III.
- Parametrii biometriei fetale în trimestrele II și III.
- Factori predispozanți pentru macrosomia fetală și restricția de creștere intrauterină în trimestrul III.
- Evaluarea localizării placentei.
- Indicații și riscuri pentru amniocenteză în scopul diagnosticului genetic.

Evaluarea ecografică în sarcinile multiple

- Rolul ecografiei în diagnosticul sarcinilor multiple.
- Corionicitatea și amnionicitatea în sarcinile multiple.

Anomalii placentare

- Factori de risc și diagnosticul ecografic al placentei praevia și al placentei jos inserate.
- Factori de risc pentru acretizările placentare.

Evaluarea lichidului amniotic

- Metode de diagnostic pentru oligoamnios.
- Metode de diagnostic pentru polihidramnios.

Examinarea uterului negravid

- Indicațiile evaluării ecografice pelvine.
- Aspectele ecografice ale uterului normal în raport cu fazele ciclului menstrual.
- Caracteristicile chisturilor ovariene simple.

2. Submodul 2 (An 2)

Ecografia în primul trimestru al sarcinii

- Aspectul ecografic al anomaliilor fetale majore în trimestrul I al sarcinii.
- Localizări atipice ale sarcinii ectopice (interstițială, ovariană, cervicală, abdominală și a sarcinii implantată la nivelul cicatricii post cezariană).
- Protocol de urmărire al sarcinii cu localizare necunoscută.

Evaluarea ultrasonografică a sarcinilor multiple

- Metode ecografice de evaluare a placentăției în cazul sarcinilor gemelare.
- Rolul monitorizării ecografice în cazul feților cu creștere discordantă.
- Aspecte ecografice în sarcina gemelara monocorială, monoamniotică.

Anomaliile placentare

- Factori de risc și diagnosticul ecografic al vasa praevia.
- Factori de risc și diagnosticul ecografic al placentei accreta.
- Rolul ecografiei în decolarea de placentă.

Evaluarea lichidului amniotic

- Evaluarea lichidului amniotic la sarcinile gemelare.

Cervixul

- Evaluarea ecografică a lungimii canalului cervical în trimestrul II și III de sarcină.

Anomaliile uterului negravid

- Evaluarea ecografică a leiomioamelor.
- Evaluarea ecografică a patologiei endometriale.

Evaluarea ecografică a anexelor uterului

- Caracteristicile ecografice ale chisturilor ovariene hemoragice și evoluția acestora (scala de gri și Doppler color).
- Caracteristicile ecografice ale endometrioamelor ovariene (scala de gri și Doppler color).
- Caracteristicile ecografice ale teratoamelor mature (scala de gri și Doppler color).
- Caracteristicile ecografice ale leiomioamelor pediculate și fibroamelor ovariene.
- Caracteristicile ecografice ale hidrosalpinxului.
- Caracteristicile ecografice ale proceselor inflamatorii tubo-ovariene (abcese).
- Caracteristicile ecografice ale acumulărilor fluide peritoneale.
- Caracteristicile ecografice ale ovarelor polichistice.

- Caracteristicile ecografice ale torsiunii anexiale.
- Caracteristicile ecografice ale tumorilor anexiale maligne.

3. Submodul 3 (An 3)

Ecografia în trimestrele II și III

- Anatomia normală a craniului fetal și malformațiile frecvente.
- Anatomia normală a feței fetale și malformațiile frecvente.
- Anatomia normală a toracelui fetal și malformațiile frecvente.
- Anatomia normală a cordului fetal și malformațiile frecvente.
- Anatomia normală a abdomenului fetal și malformațiile frecvente.
- Anatomia normală a pelvisului fetal și malformațiile frecvente.
- Anatomia normală a scheletului fetal și malformațiile frecvente.
- Rolul evaluării Doppler a arterelor ombilicale în restricția de creștere intrauterină.
- Diagnosticul ecografic al hidropsului fetal.
- Formularea raportului examinării ecografice.

Evaluarea ecografică a sarcinii multiple

- Rolul ecografiei în diagnosticul și managementul sindromului transfuzor-transfuzat.
- Rolul ecografiei în evaluarea secvenței anemie-policitemie și a restricției de creștere intrauterină selectivă fetală la feții monocorionici.
- Rolul evaluării Doppler a arterelor ombilicale în cazul sindromului transfuzor-transfuzat.

Evaluarea ecografică a uterului negravid

- Aspecte ecografice în adenomioză.
- Clasificarea anomaliilor uterine congenitale (caracteristici 2D și 3D)
- Rolul ecografiei în localizarea dispozitivelor intrauterine (caracteristici 2D și 3D)

Evaluarea ecografică a anexelor uterului

- Rolul Dopplerului color în evaluarea maselor anexiale.
- Aspecte ecografice predictive pentru cancerul ovarian.
- International Ovarian Tumor Analysis (IOTA) – reguli pentru clasificarea maselor anexiale.
- Aspecte ecografice în endometrioză.

4. Submodul 4 (An 4)

Ecografia în trimestrele II și III

- Rolul evaluării Doppler a peak-ului sistolic la nivelul arterei cerebrale medii în screeningul pentru anemia fetală

Evaluarea ecografică a sarcinii multiple

- Rolul ultrasonografiei în diagnosticul și evaluarea secvenței de perfuzie arterială inversată în sarcina gemelară (TRAP)

Evaluarea competenței

Evaluarea performanței rezidentului se realizează conform tematicii anuale de submodul. Este recomandată și realizarea unei colecții de imagini la finalul rezidențiatului, drept certificare a abilităților în obținerea imaginilor de calitate și recunoașterea patologiilor - un portofoliu cu cel puțin 50 de cazuri, conform recomandărilor PACT - EBCOG.

Testarea abilităților presupune evaluarea prin interpretarea imaginilor, filmelor sau a examinării în timp real, stabilite prin programe individuale.

Lista evaluării abilităților pentru submodulele 1 – 4 (anii 1- 4)

1. Evaluarea abilităților: submodul 1 (an 1)
a. Diametrul mediu al sacului gestațional   b. Lungimea cranio-caudala embrio-fetală   c. Stabilirea prezentației   d. Evaluarea extremităților fetale   e. Diametrul biparietal   f. Circumferința craniană   g. Circumferința abdominală   h. Lungimea diafizei femurale   i. Scorul biofizic (parametrii ecografici)   j. Indicele de lichid amniotic   k. Diametrul maxim vertical de lichid amniotic
2. Evaluarea abilităților submodul 2 (an 2)
a. Lungimea canalului cervical (abord transvaginal)   b. Lungimea canalului cervical (abord transabdominal)   c. Grosimea endometrului   d. Măsurătorile uterului   e. Măsurătorile ovarului   f. Evaluarea transvaginală a uterului   g. Evaluarea transvaginală a ovarelor
3. Evaluarea abilităților submodul 3 (an 3)
a. Craniu: planul transventricular   b. Craniu: planul transtalamic   c. Craniu: planul transcerebelos   d. Fața: buza superioară și șanțul nazo-labial   e. Imaginea de patru camere   f. Fluxul de ejecție ventricular stâng   g. Fluxul de ejecție ventricular drept   h. Abdomen: secțiunea de circumferință abdominală   i. Abdomen: rinichi   j. Abdomen: inserția cordonului ombilical   k. Evaluarea numărului vaselor cordonului ombilical   l. Pelvis: vezica urinară   m. Coloana vertebrală: longitudinal   n. Coloana vertebrală: axial   o. Formularea unui raport ecografic obstetrical

p. Formularea unui raport ecografic ginecologic
4. Evaluarea abilităților: submodul 4 (an 4)
a. Fața: profil facial b. Amniocenteza pentru a evalua maturitatea pulmonară fetală Abilități adiționale: a. Imaginea de trei vase și trahee b. Fața: orbite c. Doppler artera ombilicală d. Translucența nucală e. Sonohisterografia cu substanță de contrast

Modulul de Ultrasonografie obstetricală și ginecologică din cadrul programului de rezidențiat corespunde unei *competențe de asistență medicală primară, în care investigația ecografică este privită ca făcând parte din examenul clinic al pacientului și corespunde nivelului de începător în domeniul ultrasonografiei*. Acest nivel de competență presupune ca examinatorul să aibă *cunostințe de bază*, dobândite în timpul modulului de ultrasonografie în obstetrică și ginecologie, inclus în programa de pregătire de specialitate.

Absolvirea acestui modul în cadrul rezidențiatului *nu conferă medicului rezident sau specialist competența de a realiza examinări ecografice de anomalii fetale în trimestrul I sau II de sarcină sau manevre geentice invazive* (biopsie de vilozități coriale, amniocenteze, cordocenteze). Competența pentru aceste tehnici ecografice sau ghidate ecografic va fi obținută în urma obținerii atestatelor în Ultrasonografie în obstetrică și ginecologie, respectiv Medicină materno-fetală.

Modulul 4: Chirurgie generală, anul I, 4 luni

Nr. ore curs: 80 ore

Nr. ore practică: 240 ore

1. Tematică:

1. Principii de asepzie și antisepsie în chirurgie
2. Investigarea preoperatorie a bolnavului chirurgical
3. Pregătirea preoperatorie în chirurgie
4. Îngrijirea postoperatorie
5. Complicațiile postoperatorii (imEDIATE și precoce; locale și generale; specifice și nespecifice)
6. Abdomenul acut chirurgical
  - apendicita acută
  - colecistita acută
  - pancreatita acută
  - ulcerul gastro-duodenal perforat
  - peritonita acută difuză
  - peritonita localizată
  - ocluzia intestinală
  - hemoperitoneul
  - abdomenul acut în sarcină (particularități)
  - abdomenul acut traumatic în sarcină
7. Boala tromboembolică

8. Șoc hemoragic, toxico-septic, anafilactic, traumatic
9. Noțiuni de terapie intensivă
  - principii de reechilibrare complexă parenterală (volemă, hidroelectrolitică, metabolică, calorică, hematologică)
  - resuscitarea cardio-respiratorie

2. Obiective educaționale

1. Cunoștințe teoretice asupra patologiei chirurgicale abdominale și noțiuni de terapie intensivă.
2. Evaluarea anamnetică și clinică corectă a pacientului chirurgical.
3. Capacitatea de a efectua în condiții de siguranță manevrele și tehnicile diagnostice și operatorii specifice, cuprinse în programa de pregătire.
4. Capacitatea de a diagnostica și a institui terapia de urgență în cazul patologiei chirurgicale, de a solicita ajutorul sau a orienta cazul către un centru de specialitate în situația când necesită terapie complexă.

3. Rezultate așteptate (Competențe teoretice și practice minimum acceptabile, dobândite în urma parcurgerii și promovării modulului de pregătire).

- Medicii rezidenți vor putea practica principiile de diagnostic pentru patologia chirurgicală abdominală și șoc și vor deprinde cunoștințele necesare îndrumării pacientelor către clinicile specializate.
- Medicii rezidenți vor cunoaște principiile de pregătire preoperatorie și îngrijire postoperatorie, terapie intensivă - reechilibrare complexă parenterală și cardio-respiratorie.
- Medicii rezidenți vor cunoaște complicațiile postoperatorii
- Medicii rezidenți vor fi capabili să identifice o serie de cazuri complexe care necesită colaborare interdisciplinară între chirurg și ginecolog și pot fi implicați în echipa operatorie care rezolvă o serie de complicații ce derivă din activitatea curativă curentă din domeniul ginecologiei și obstetricii.
- Îndeplinirea baremului de activități practice, enunțat mai jos:

Barem activităților practice

1. Tehnici chirurgicale elementare:
  - Incizia: 10
  - sutura chirurgicală: 10
  - hemostaza – pensare ligaturare: 30
  - drenajul: 10
2. Explorarea chirurgicală a abdomenului:
  - asistat: 20
  - efectuat: 3
4. Visceroliza:
  - asistat: 20
  - efectuat: 3
5. Apendicectomie:
  - asistat: 10
6. Enterectomia segmentară:
  - asistat: 5
7. Enterorafia segmentară:
  - asistat: 5
8. Colorafia:
  - asistat: 5

9. Omentectomia:
- asistat: 5

Modulul 5: Gineco-oncologie, anul I, 2 luni

Nr. ore curs: 40

Nr. ore practică: 120

1. Tematică

1. Cunoașterea metodelor de diagnostic și stadializare în cancerul genital:
  - Cancerul de col uterin
  - Cancerul vulvar
  - Cancerul vaginal
  - Cancerul de corp uterin. Cancerul endometrial. Sarcoamele uterine
  - Cancerul de ovar: Cancerul epitelial ovarian. Tumorile celulelor germinale ovariene și stromale ale cordoanelor sexuale
  - Cancerul de trompa uterină
2. Cunoașterea metodelor de diagnostic paraclinic și stadializare a cancerului mamar:
  - Mamografia, ecografia, puncția aspirativă cu ac fin (puncția citologică), puncția biopsie cu ac gros (puncția tisulară), biopsia excizională cu examen histopatologic, biopsia percutanată ghidată imagistic, localizarea preoperatorie cu ac ghidată imagistic, biopsia leziunilor nepalpabile ale sânului.
3. Tehnici chirurgicale în cancerul genito-mamar:
  - histerectomia radicală cu limfadenectomie pelvină
  - conizația în patologia colului uterin (CIN III)
  - principii de tratament chirurgical în cancerul ovarian
  - excizia radicală locală; vulvectomia radicală cu limfadenectomie inghinofemurală
  - tehnici chirurgicale în cancerul de sân: chirurgia conservatoare a sânului (principii și tehnica), mastectomia radicală modificată (operația Patey)
  - mastectomia simplă.
4. Radioterapia: indicații, tehnică, complicații
5. Chimioterapia: principii, indicații, scheme de tratament, complicații
6. Hormonoterapia și imunoterapia

2. Obiective educaționale

1. Cunoștințe teoretice asupra patologiei onco-ginecologice.
2. Stadializarea corectă a pacienților cu cancer genito-mamare.
3. Capacitatea de a efectua în condiții de siguranță manevrele și tehnicile diagnostice și operatorii specifice, cuprinse în programa de pregătire.
4. Capacitatea de relaționare cu specialitățile conexe în domeniul onco-ginecologic: oncologia și chirurgia oncologică, precum și de a orienta cazul către un centru competent în situația când necesită terapie complexă.

3. Rezultate așteptate (Competențe teoretice și practice minimum acceptabile, dobândite în urma parcurgerii și promovării modulului de pregătire)

- Medicii rezidenți vor cunoaște principiile de diagnostic al cancerelor genito-mamare, evoluția, prognosticul, tratamentul și complicațiile specifice.
- Medicii rezidenți vor avea cunoștințele necesare stadializării corecte a pacienților cu cancer genito-mamare și vor deprinde cunoștințele necesare îndrumării

pacientelor către clinicile specializate.

- Medicii rezidenți vor fi capabili să relaționeze în cadrul colaborării interdisciplinare dintre chirurg, ginecolog și oncolog și pot fi implicați în echipele operatorii care deservesc cazuri oncologice.
- Îndeplinirea baremului de activități practice, enunțat mai jos:

Baremul activităților practice:

Asistare la intervenții exploratorii pentru diagnosticul cancerelor genito-mamare:

1. Chiuretaj bioptic: 10
2. Biopsie cervicală, conizație: 10
3. Mamografia: 10
4. Ecografia de sân în tumori mamare: 10
5. Ecografia pelvină în tumori genitale: 20
6. Manevre bioptice pentru tumorile mamare: puncția aspirativă cu ac fin (puncția citologică), puncția biopsie cu ac gros (puncția tisulară), biopsia excizională cu examen histopatologic: 5
7. Realizare protocol de stadializare în cancer genito-mamare: 50

Asistare în intervenții curative, radicale și paliative în cancer genito-mamare:

8. Histerectomie radicală: 3
9. Cancer de ovar, second look: 3
10. Limfadenectomie pelvina, biopsii ganglionare: 3
11. Mastectomie radicală: 3

Stagiul aferent acestui modul se va desfășura în clinici universitare de Obstetrică-Ginecologie cu medici care dețin atestat în *Gineco-oncologie* sau în unități cu parteneriat între clinici de *Oncologie, Obstetrică-Ginecologie, Chirurgie generală, Senologie*.

Modulul 6: Endocrinologie reproductivă, anul II, 1 lună

Nr. ore curs: 20

Nr. ore practică: 60

1. Tematică

1. Metode de studiu și diagnostic în patologia endocrinologică:

- Diagnostic clinic:
  - anamneza în afecțiunile gineco-endocrinologice
- Investigații paraclinice în endocrinologia ginecologică:
  - temperatura bazală
  - examenul mucusului cervical
  - sexul genetic
  - sexul cromozomial
  - dozarea hormonilor gonadotropi hipofizari și a prolactinei
  - dozarea hormonilor gonadotropi corionici
  - dozarea hormonilor estrogenici
  - dozarea hormonilor progesteronici
  - dozarea hormonilor androgenici
  - explorarea funcției ovariene
  - explorarea funcției tiroidiene și corticosuprarenaliene
  - radiografia de șa turcească
  - examenul fundului de ochi și acuității vizuale
  - explorări radioizotopice
  - reflexograma ahiliană

2. Diagnosticul și tratamentul patologiei endocrino-ginecologice:

- patologia ovariană primară
- patologia ovariană de origine hipotalamică
- patologia diferențierii sexuale
- patologia ovariană corelativă
- sindromul galactoree-amenoree
- aspecte endocrine ale sterilității și infertilității

3. Tratamentul hormonal în ginecologie:

- tratamentul cu hormoni estrogeni
- tratamentul cu progesteron și progestative de sinteză
- tratamentul estroprogestativ de sinteză
- tratamentul cu hormoni androgeni
- tratamentul cu hormoni corticosteroizi

2. Obiective educaționale

Recunoașterea afecțiunilor endocrinologice cu implicații în sfera genitală și cunoașterea planului de management.

3. Rezultate așteptate

- Abilitatea de a identifica femeile cu afecțiuni gineco-endocrinologice.
- Abilitatea de a formula, implementa și modifica planul de management al cazului în colaborare cu un endocrinolog. Barem minimal de afecțiuni: sindrom de ovare polichistice, hiperprolactinemia, sindrom de menopauză precoce, tulburări vegetative de menopauză, meno-metroragie disfuncțională.
- Abilitatea de a consilia partenerii de cuplu cu privire la evoluția și complicațiilor bolilor din sfera endocrinologiei ginecologice, opțiunile de tratament și influența asupra funcției reproductive.

Stagiul aferent acestui submodul se va desfășura în clinici universitare de Endocrinologie.

Modulul 7: Genetică Medicală, anul II, 1 lună

Nr. ore curs: 20

Nr. ore practică: 60

1. Tematică

1. Genetica clinică în practica medicală obstetricală și ginecologică
  - Organizarea și rolul serviciilor de genetica medicală
  - Testarea genetică în practica clinică
  - Aspecte bioetice și sociale
  - Testarea de diagnostic, testarea predictive și testarea statusului de purtător
  - Beneficii și limite ale testelor genetice
  - Indicații de testare genetică
2. Elemente de teorie genetică
  - Cromozomii umani
  - Diviziunea celulară – meioza
  - Anomalii cromozomiale – clasificare, exemple
  - Mozaicism cromozomial – clasificare și management
  - Acizi nucleici – ADN și ARN
  - Replicarea ADN
  - Sinteza proteică - transcripția și translația
  - Gena - structură și funcție
  - Mutații genetice - mecanismele și efecte
  - Heritabilitatea și susceptibilitatea genetică
  - Transmiterea ereditară în afecțiunile monogenice
  - Heterogenitatea genetică (locus, alela)
  - Expresia genică, expresivitatea și penetranța
  - Transmiterea multifactorială (interacții intergenice, interacții genă-mediu înconjurător, polimorfisme/variante genetice)
  - Ereditatea mitocondrială
3. Boli cromozomiale
  - Epidemiologie
  - Elemente clinice patologice
  - Prognostic
  - Risc de recurență
  - Diagnosticul prenatal al unor anomalii cromozomiale numerice și structural
4. Boli monogenice
  - Epidemiologie
  - Ereditatea mendeliană
  - Efectele biologice ale mutațiilor genetice și patologii asociate
  - Elemente de patologie clinică
  - Prognostic
  - Risc de recurență
  - Diagnosticul prenatal al unor afecțiuni monogenice
5. Anomalii congenitale multiple și sindroame genetice
  - Anomalii sindromice și posibile asocieri clinice
  - Epidemiologie
  - Exemple de sindroame genetice și elementele clinice patologice
  - Prognostic
  - Ereditate și risc de recurență
  - Diagnostic prenatal
6. Tehnici de screening și diagnostic prenatal – indicații, tehnică, posibile complicații

- Markeri biochimici
- Ecografia fetală - markeri ecografici (ecografia de trimestru I și II) și posibila lor asociere cu diferitele afecțiuni genetice
- Amniocenteza
- Biopsia din vilozități coriale
- Cordocenteza
- Biopsia tisulară fetală
- Diagnostic de laborator – metode, rate de eșec și de eroare

Obiective educaționale: Deprinderea recunoașterii afecțiunilor genetice și stabilirea managementului de caz în familiile cu istoric de boală genetică.

Rezultate așteptate, abilitați profesionale dobândite

- Abilitatea de a identifica femeile cu risc personal sau familial de boală genetică
- Abilitatea de a formula, implementa și modifica planul de management al cazului în funcție de afecțiunea genetică (riscul și impactul anomaliei, opțiuni de diagnostic prenatal, opțiuni de management post-testare)
- Abilitatea de a iniția colaborare cu un genetician clinician și cu laboratorul asociat (citogenetic și/sau molecular) pentru a trimite pacienții cu indicație clinică
- Abilitatea de a formula un plan de management pentru sarcina cu făt cu o afecțiune genetică și pentru viitoarele sarcini
- Abilitatea de a selecta testele genetice adecvate
- Abilitatea de a consilia partenerii de cuplu cu privire la riscul fetal de boli genetice, opțiunile de screening și diagnostic prenatal (inclusiv limitările testelor) și opțiunile reproductive

Stagiul aferent acestui submodul se va desfășura în clinici universitare de Genetică medicală.

Modulul 8: Neonatologie, anul II, 1 lună

Nr. ore curs: 20

Nr. ore practică: 60

1. Tematică

1. Tranziția și adaptarea neo-natală la naștere
2. Nou-născutul prematur, definiție, clasificare, particularități morfo-funcționale și de adaptare la naștere
3. Nou-născutul cu risc (diabet gestațional, HTA de sarcină)
4. Detresa respiratorie neonatală, SDR la prematur, tahipneea tranzitorie pneumonia congenitală, sindromul de aspirație de meconiu, hemoragia pulmonară
5. Hipertensiunea pulmonară persistentă neonatală
6. Resuscitarea neonatală la sala de nașteri
7. Infecțiile neonatale, precoce și tardive
8. Patologie neurologică neonatală
9. Traumatismele obstetricale la naștere
10. Particularități ale nou-născutului din sarcina multiplă și ale sarcinilor cu FIV

2. Obiective educaționale:

1. Recunoașterea și implementarea principiilor de reanimare neo-natală
2. Cunoașterea tehnicilor de îngrijire a nou născutului prematur.
3. Cunoașterea și descrierea fiziologiei respiratorii la nou-născutul prematur și la cel la termen

4. Descrierea maturării pulmonare in utero și în perioada postnatală, inclusiv maturarea plămânului prematurului
5. Descrierea și recunoașterea modificărilor radiologice în detresa respiratorie la nou-născut
6. Cunoașterea și discutarea indicațiilor și limitările oxigenoterapiei
7. Cunoașterea indicațiilor administrării de surfactant și efectele adverse
8. Cunoașterea indicațiilor și posibilele complicații în suportul respirator, inclusiv CPAP, ventilația convențională și ventilația cu frecvență înaltă
9. Cunoașterea condițiilor care pot duce la obstrucția căilor respiratorii
10. Descrierea și recunoașterea modificărilor radiologice din sindromul de aspirație de meconiu
11. Cunoașterea complicațiilor și managerierea unui nou-născut cu sindrom de aspirație de meconiu (SAM)

3. Rezultate așteptate, abilitati profesionale dobândite, cunoștințe minimale

- Să cunoască și să descrie mecanismul normal al respirațiilor la nou-născutul prematur și la cel la termen
- Să descrie maturarea pulmonară in utero și în perioada postnatală inclusiv maturarea plămânului prematurului
- Să descrie detresa respiratorie la nou-născut
- Să descrie și să recunoască modificările radiologice în detresa respiratorie la nou-născut
- Să cunoască și să discute indicațiile limitării oxigeno-terapiei
- Să știe indicațiile administrării de surfactant și efectele adverse
- Să descrie indicațiile și posibilele complicații în suportul respirator
- Să știe condițiile care pot duce la obstrucția căilor respiratorii
- Să descrie și să recunoască modificările radiologice din sindromul de aspirație de meconiu
- Să cunoască complicațiile și să managerieze un nou-născut cu sindrom de aspirație de meconiu
- Să știe cauzele de apnee la nou-născutul la termen și la nou-născutul prematur
- Să descrie mecanismul și prevenția bolii pulmonare cronice

Stagiul aferent acestui submodul se va desfășura în clinici universitare de Neonatologie.

Modulul 9: Bioetică, anul II, 2 săptămâni

Nr. ore curs:20

Nr. ore seminarii: 30

1. Tematică

1. Introducere în Bioetică
  - Morală, etică, etică medicală - definire, delimitarea obiectului de studiu
  - Contextul apariției bioeticii
  - Definirea bioeticii
  - Delimitarea domeniului de studiu al bioeticii
  - Teorii și metode în bioetică
2. Conceptele de sănătate, boală, suferință prin prisma bioeticii
  - Definirea conceptelor de sănătate, boală, suferință
  - Conceptele de sanatate, boala si suferința în contextul evoluției medicinei si stiințelor vieții

- Rolul credințelor și valorilor personale sau de grup în conturarea conceptelor de sănătate, boală și suferință (percepții particulare în funcție de credința religioasă, etnie, etc)
3. Relația medic-pacient I
    - Valori ale relației medic-pacient
    - Paternalism versus autonomie
    - Modele ale relației medic-pacient
    - Dreptatea, echitatea și accesul pacienților la îngrijirile de sănătate
  4. Relația medic-pacient II
    - Consimțământul informat
    - Confidențialitatea în relația medic-pacient
    - Relația medic-pacient minor
    - Acte normative care reglementează relația medic- pacient
  5. Greșeli și erori în practica medicală
    - Definirea noțiunilor de greșala și eroare
    - Culpă medicală- definire, forme, implicații juridice și deontologice
    - Managementul greșelii și erorii medicale în practica medicală
  6. Probleme etice la începutul vieții
    - Liberertatea procreației
    - Dileme etice în avort
    - Etica reproducerii umane asistate medical
    - Probleme etice în clonarea reproductiva
  7. Probleme etice la finalul vieții
    - Definirea morții în era noilor tehnologii în medicina
    - Probleme etice în starile terminale
    - Tratamente inutile în practica medicală
    - Eutanasia și suicidul asistat
    - Îngrijirile paliative
  8. Probleme etice în transplantul de țesuturi și organe umane
    - Donarea de organe de la cadavru
    - Donarea de organe de la persoana vie
    - Etica alocării de resurse în transplant
  9. Probleme etice în genetică și genomică
    - Eugenia și discriminarea pe baza geneticii
    - Proiectul genomului uman - probleme etice, redefinirea noțiunii de boală prin prisma cunoașterii genomului uman
    - Etica și testarea genetică prenatală, neonatală și postnatală
    - Statutul moral al embrionului uman; cercetarea pe embrioni
    - Terapia genică
    - Posibilitatea îmbunătățirii rasei umane prin intervenții genetice
  10. Etica cercetării pe subiecți umani
    - Principii etice în cercetarea pe subiecți umani
    - Protecția participanților într-o cercetare biomedicală - discutarea principalelor coduri de etică și convenții internaționale în cercetare, a cadrului legislativ în care se derulează cercetarea pe subiecți umani
    - Populații vulnerabile în contextul cercetării pe subiecți umani
    - Aspecte etice în cercetarile multicentrice, multinaționale
    - Comitetele de etică a cercetării

- Comportamentul științific neadecvat, conflictul de interese în cercetarea științifică

Tematica seminariilor

1. Ilustrarea prin cazuri particulare a teoriilor și principiilor în bioetică
2. Reglementarea practicii medicale prin coduri de etică
  - Jurământul lui Hipocrate - comentarea formei inițiale a jurământului lui Hipocrate și evaluarea gradului de aplicabilitate a percepțelor acestuia în condițiile medicinei actuale
  - Alternative ale jurământului lui Hipocrate
  - Alte coduri de etică și deontologie medicală folosite în prezent
3. Ilustrarea valorilor etice ale relației medic-pacient prin cazuri practice
  - Valoarea și limitele consimțământului informat în practica medicală curentă
  - Valoarea și limitele confidențialității în practica medicală curentă
  - Rolul comunicării în relația medic-pacient
4. Ilustrarea valorilor etice ale relației medic-pacient prin cazuri practice
  - Accesul la îngrijirile de sănătate- discutare de cazuri
  - Drepturile pacienților- reglementare legislativă
  - Rolul comitetelor de etică din spitale
5. Exemplificarea noțiunilor de greșeală și eroare în medicină prin cazuri concrete
  - Delimitarea cadrului noțiunii de malpraxis
  - Greșeala medicală din perspectiva sistemului de malpraxis
  - Perspectiva deontologică asupra greșelilor medicale
6. Discutarea problemelor etice la începutul vieții pe baza unor cazuri concrete
7. Discutarea problemelor etice la finalul vieții pe baza unor cazuri concrete
8. Discutarea problemelor etice în transplantul de țesuturi și organe pe baza unor cazuri concrete
9. Discutarea problemelor etice în genetică și genomică pe baza unor cazuri concrete
10. Discutarea problemelor etice în cercetarea pe subiecți umani prin prisma unor cazuri concrete

Modulul 10: Elemente juridice medicale și malpraxis anul II, 2 săptămâni

Nr. ore curs: 10

Nr. ore practică: 30

1. Tematică

1. Răspunderea profesională în practica medicală
  - Relaționare și responsabilitate în practica medicală
  - Răspunderea juridică a medicului. Considerații generale
  - Tipuri de răspundere juridică a medicului
2. Răspunderea civilă
  - Importanța respectării legislației medicale în contextul unei acuzații de malpraxis
  - Apariția legislației medicale moderne în România
  - Legislația medicală – necesitate educațională recunoscută
  - Domenii de aplicare a legislației medicale:
    - Malpraxis individual
    - Malpraxis instituțional
  - Drepturile pacientului – de la reglementări legale la cerințe calitative impuse actului medical

3. Utilizarea corectă a formularelor legale în practica medicală
  - Acordul pacientului informat și raportul privind asistența medicală în situațiile de urgență
  - Acordul pentru participarea la învățământul medical clinic
  - Acordul pentru comunicarea datelor medicale
  - Solcitare privind comunicarea documentelor medicale
  - Declarație privind comunicarea documentelor medicale
  - Acordul pentru filmare /fotografiere în instituția medicală
  - Notificare privind încetarea acordării asistenței medicale
4. Răspunderea penală și răspunderea disciplinară a personalului medical
  - Etapele procesului penal
  - Drepturile și obligațiile martorului, persoanei cercetate și persoanei vătămate
  - Statutul de funcționar public al medicului
  - Cadrul legal actual al răspunderii disciplinare a medicului
  - Comisiile de disciplină ale Colegiului Medicilor
5. Vulnerabilitățile practicii medicale în fața acuzațiilor de malpraxis
  - Locul și relevanța prevederilor legale în contextul practicii medicale din România
  - Reacția imediată în cazul formulării acuzației de malpraxis medical
6. Practica judiciară relevantă
  - Soluționarea cauzelor penale
  - Procesul civil
  - Procedura civilă extrajudiciară
  - Medierea
  - Procedura cercetării disciplinare
7. Protecția practicii medicale
  - Asigurarea de răspundere juridică profesională decurgând din practica medicală
    - rolul legal
    - limite
    - tipuri de daune
    - retroactivitatea
  - Forme alternative de protecție a practicii medicale

2. Obiective educaționale: să cunoască principiile de bază medico-legale care antrenează răspunderea profesională în practica medicală.

3. Rezultate așteptate (Competențe teoretice și practice minimum acceptabile dobândite în urma parcurgerii și promovării modului de pregătire)

- Să cunoască principiile și situațiile care antrenează răspunderea juridică (civilă, penală și disciplinară) a medicului
- Să cunoască utilizarea corectă a formularelor legale în practica medicală
- Să poată identifica vulnerabilitățile practicii medicale în fața acuzațiilor de malpraxis
- Să poată preciza principiile de protecție a practicii medicale

Modulul 11: UROLOGIE - UROGINECOLOGIE, anul V, 2 luni

Nr. ore curs 40

Nr. ore practică 120

1. Tematică

Tema	Durata
Evaluarea și instrumentarea aparatului urogenital Anatomia pelvină - organe genitale interne și externe Anatomia planșeului pelvic Investigația imagistică a aparatului uro-genital Urodinamica	1 săptămână
Diagnostic și tratament în prolapsul urogenital și incontinența urinară	2 săptămâni
Complicațiile chirurgiei vaginale și pelvine	2 săptămâni
Patologia uroginecologică în evoluția sarcinii	1 săptămână
Fistulele urogenitale	1 săptămână
Veziica hiperactivă, LUTS (Lower Urinary Tract Symptoms)-include infecțiile urinare	1 săptămână

Baremul activităților practice

1. Diagnosticul clinic și imagistic al tulburărilor de statica pelvică în toate cele trei compartimente pelvice: anterior, mediu și posterior
2. Diagnosticul clinic și paraclinic al incontinenței urinare (de efort, prin imperiozitate, mixtă, de cauză neurologică, prin insuficiență sfincteriană intrinsecă, de cauză iatrogenă)
3. Tratamentul prolapsului uterovaginal - cunoașterea procedeele reconstructive cu țesuturi native, discutarea și explicarea acestor procedee cu pacienta:
  - tripla intervenție de la Manchester
  - cura cistocelului cu țesuturi native
  - cura rectocelului cu țesuturi native
  - procedee pentru compartimentul mediu - plicatura ligamentelor uterosacrate
  - tehnici de perineoplastie
  - nr proceduri din fiecare tip: 2- operator principal
  - nr proceduri din fiecare tip: 4 - asistent operator principal
4. Tratamentul prolapsului uterovaginal - procedeele obliterative - colpocleizisul parțial sau total, discutarea și explicarea acestor procedee cu pacienta
  - nr procedure: 2 - operator principal
  - nr procedure: 8 - asistent operator principal
5. Procedee de tratament chirurgical al IUE cu țesuturi native
  - nr procedure: 2 - operator principal
  - nr procedure: 8 - asistent operator principal
6. Cunoașterea procedeele nechirurgicale aplicate în tulburările de statică pelvică- legerea tipului de pesar, inserție și întreținere pesar, tehnici de radiofrecvență, tehnici de tratament cu laser al tulburărilor de statică pelvică. Discutarea și explicarea acestor procedee nechirurgicale pacientei - avantaje, dezavantaje.
7. Tehnici de chirurgie vaginală aplicate în patologia uterină sau anexială asociată prolapsului uterovaginal - histerectomia totală pe cale vaginală, histerectomia subtotală pe cale vaginală, histerectomia totală cu anexectomie bilaterală pe cale vaginală. Dezvoltarea abilității de a discuta și explica pacientei necesitatea unor proceduri conexe vaginale a căror necesitate trebuie aleasă în funcție de patologia ginecologică asociată.

- histerectomie vaginală totală sau subtotală:
  - nr procedure: 2 - operator principal
  - nr procedure: 8 - asistent operator principal
8. Traumatismele vezicii urinare - lezarea intraoperatorie a vezicii urinare (circumstanțe de risc, recunoaștere, tehnici de cistografie) - efectuate ca operator principal sau asistent operator principal
Dezvoltarea abilității de a discuta și explica pacienței posibilitatea de leziune inadvertentă intraoperatorie a vezicii urinare.
  9. Traumatismele ureterului - lezarea intraoperatorie a ureterului pelvin (circumstanțe de risc, recunoaștere, conduită)
    - cunoașterea teoretică a tehnicilor chirurgicale în cazul lezării ureterului (tehnici de reimplantare ale ureterului în vezică, tehnici de refacere a continuității ureterale în funcție de sediul leziunii) - participarea la aceste intervenții ca ajutor principal
 Dezvoltarea abilității de a discuta și explica pacienței posibilitatea de leziune inadvertentă intraoperatorie a ureterului.
  10. Fistulele uretero-vaginale, fistulele uretero-vezico-vaginale, fistulele uretero-uterine (diagnostic, conduită, tehnici) - cunoașterea teoretică a tehnicilor chirurgicale, participarea la aceste intervenții ca ajutor principal.

2. Obiective educaționale

1. Cunoștințe teoretice aprofundate asupra aparatului urogenital normal și a patologiei uroginecologice.
2. Evaluarea anamnetică și clinică corectă a pacientului uroginecologic.
3. Trebuie să aibă capacitatea de a efectua în condiții de siguranță pentru paciențe manevrele și tehnicile diagnostice și operatorii specifice, cuprinse în programa de pregătire.
4. Diagnosticul și terapia de urgență a patologiei uroginecologice și orientarea către un centru uroginecologic în cazul în care necesită terapie complexă.

3. Rezultate așteptate (Competențe teoretice și practice minimum acceptabile, dobândite în urma parcurgerii și promovării modului de pregătire).

Medicii rezidenți vor putea practica metodele diagnostice neinvazive de explorare a aparatului uro-genital și vor deprinde cunoștințele necesare îndrumării pacientelor către clinicile specializate atunci când necesită investigații invazive. În urma stagiului de uroginecologie vor putea să stabilească un diagnostic corect al tulburărilor de statică pelvică. La finalul stagiului vor avea cunoștințele necesare pentru stabilirea planului terapeutic și îndrumarea pacientului către specialiști cu competență în uroginecologie.

În ceea ce privește tratamentul tulburărilor de statică pelvică, la sfârșitul rezidențiatului, medicul specialist în obstetrică ginecologie, poate efectua procedee obliterative (colpocleisis) sau tratamentul cu țesuturi native al prolapsului uterovaginal gr II/III și al incontinenței urinare de efort. Procedeele complexe uroginecologice adresate cazurilor de prolaps recidivat sau stadiile avansate ce necesită pentru tratament procedee complexe în toate cele trei compartimente pelvice sau mese sintetice se pot efectua doar sub îndrumarea unui medic cu competență în uroginecologie.

Medicii rezidenți vor fi capabili să identifice o serie de cazuri complexe care necesită colaborare interdisciplinară între urolog și ginecolog și pot fi implicați în echipa operatorie care rezolvă o serie de complicații ce derivă din activitatea curativă curentă în domeniul ginecologiei.

Medicii care au absolvit stagiul de uroginecologie din cadrul curriculei de pregătire a rezidenților de ginecologie, dar nu au atestatul de uroginecologie nu vor putea practica tehnici

complexe uro-ginecologice decat sub îndrumarea și responsabilitatea unui medic detinator al atestatului de pregatire in uroginecologie.

Stagiul aferent acestui submodul se va desfășura în clinici universitare de Obstetrică-Ginecologie cu medici care dețin atestat în *Uroginecologie*.

Modulul 12: COLPOSCOPIE, anul V, 1,5 luni

Nr. ore curs 30

Nr. ore practică 90

1. Tematică

1. Noțiuni de bază

- Istoricul afecțiunii cervicale
- Tehnica examinării pacientei: poziția pacientei
- Inserarea speculum-ului vaginal
- Recoltarea frotiului citologic cervical (inclusiv Cytobrush)
- Recoltarea probelor bacteriologice la nivelul tractului genital inferior
- Prelevarea de probe pentru testarea HPV
- Respectarea recomandărilor pentru sănătate și profilaxia bolilor cu transmitere sexuală
- Respectarea recomandărilor naționale pentru screening oncologic
- Colposcopul

2. Examinarea colposcopică

- Poziționarea și ajustarea colposcopului
- Determinarea vizibilității zonei de transformare (ZT)
- Determinarea gradului de acuratețe al colposcopiei
- Recunoașterea unor structuri vasculare anormale
- Examinarea ZT cu ser fiziologic și filtru verde
- Examinarea ZT cu acid acetic
- Cuantificarea și descrierea aspectelor mucoasei genitale la acid acetic
- Utilizarea speculum-ului endocervical
- Testul Lahm-Schiller
- Examinarea vaginului cu acid acetic

3. Trăsăturile colposcopice ale cervixului normal

- Recunoașterea epiteliului scuamos original
- Recunoașterea epiteliului columnar (glandular)
- Recunoașterea epiteliului metaplazic
- Recunoașterea Zonei de Transformare Congenitală
- Recunoașterea trăsăturilor cervixului în postmenopauză
- Recunoașterea efectelor unei sarcini

4. Trăsăturile colposcopice ale tractului genital inferior anormal

- Aspecte anormale cervicale pre-canceroase de grad scăzut
- Aspecte anormale cervicale pre-canceroase de grad înalt
- Trăsături sugestive ale cancerului invaziv
- Leziunile intraepiteliale vaginale (VaIN)
- Leziunile intraepiteliale vulvare (VIN)
- Nivelul epiteliului anormal
- Modificări acute inflamatorii
- Infecția cu HPV, inclusiv condiloma acuminate

- Modificări ale mucoasei genitale după tratamente anterioare
  - Polipi cervicali benigni
5. Proceduri practice
- Analgezie locală
  - Biopsii cervicale țintite
  - Biopsii vaginale țintite
  - Biopsii vulvare țintite
  - Menținerea sub control a sângerărilor locale post-biopsice
6. Măsurile organizatorice
- Rezultatele documentării. Arhivarea datelor
  - Urmărirea pacienților conform algoritmilor adaptate
7. Măsurile de comunicare
- Asigurarea informației adecvate: educație sanitară
  - Obținerea acordului în mod corect
  - Modalitatea comunicării informațiilor negative
  - Comunicarea eficientă cu ceilalți specialiști în domeniu

Baremul de manevre, tehnici și activități practice în colposcopie

1. Manevra

- poziționarea pacientei pentru examenul colposcopic
- punerea în funcțiune a colposcopului
- reglarea aparatului pentru obținerea unei imagini optime din punct de vedere al calității și dimensiunilor
- pregătirea colului pentru examenul colposcopic

2. Tehnici

- introducerea speculum-ului
- prelevarea frotiurilor citologice și efectuarea acestora
- pregătirea colului cu acid acetic
- testul de impregnare cu lugol
- prelevarea unei biopsii
- examinarea colposcopică și interpretarea imaginilor atât la nivelul colului, cât și a fundurilor de sac, pereților vaginali și valvei
- examen genital complet
- prescrierea și efectuarea de tratamente specifice patologiei cervicale, vaginale, vulvare.

3. Activități practice fiecare cursant va învăța în timpul stagiilor să efectueze:

- examinări colposcopice,
- prelevarea de frotiuri citologice
- biopsierea exocervixului cu biotomul sau ansa diatermică,
- biopsierea endocervixului cu chiureta
- conizații sau excizii ale zonei de transformare cu ansa sau acul diatermic (ERAD, LEEP, LLETZ).

Numărul minim al acestora va fi stabilit de către responsabilii de curs în funcție de numărul de aparate disponibile.

- În perioada de pregătire individuală, fiecare cursant va efectua personal un număr de minimum 50 de colposcopii sub supervizarea unui medic care are competență în colposcopie. Efectuarea acestor examinări este

obligatorie, se dovedește printr-o adeverință eliberată de către medicul care a asigurat supervizarea și condiționează posibilitatea de înscriere a candidatului la examenul final de competență.

2. Obiective educaționale

1. Formarea în vederea analizei imaginilor colposcopice ale colului normal și lezional, descrierea gradului și localizării leziunilor precanceroase,
2. Identificarea și efectuarea tratamentului specific pentru aceste leziuni,
3. Cunoașterea și consilierea cu privire la prevenția cancerului de col uterin.

3. Rezultate așteptate (Competențe teoretice și practice minimum acceptabile, dobândite în urma parcurgerii și promovării modului de pregătire).

- Abilitatea de a consilia corect cu privire la profilaxia cancerului de col uterin
- Abilitatea de diagnosticare corectă a patologiei cervicale
- Abilitatea de folosire a metodelor terapeutice pentru leziunile cervicale
- Cunoașterea riscurilor evolutive ale leziunilor tractului genital inferior.

Modulul 13: HISTEROSCOPIE, anul V, 1,5 luni

Nr. ore curs 30

Nr. ore practică 90

1. Tematică

1. Anatomia aparatului genital feminin
  - anatomia
  - embriologia aparatului genital feminin
  - malformații ale tractului genital inferior și ale uterului
  - histologia tractului genital inferior și a uterului
2. Examinarea histeroscopică
  - istoric, baze morfologice
  - aparatura, instrumentar: histeroscopul propriu-zis și aparatura auxiliară
  - etape
3. Histeroscopia diagnostică
  - tehnică
  - aspecte normale
  - indicații și contraindicații
  - incidente, accidente, complicații
4. Histeroscopia terapeutică
  - tehnici chirurgicale histeroscopice
    - minoră: tehnici, indicații, contraindicații
    - majoră: tehnici, indicații, contraindicații, complicații.
5. Ablajia de endometru (la ce se refera ?? asa este scris in curricula 2007)
  - definiție, indicații, contraindicații
  - selecția cazurilor, pregătirea hormonală a endometrului
  - tehnică, anestezie
6. Miomectomia histeroscopică
  - indicații, contraindicații, avantaje
  - tehnică
  - supraveghere postoperatorie, rezultate, complicații
7. Polipectomia histeroscopică

- indicații, contraindicații, avantaje
  - tehnică
  - supraveghere postoperatorie, rezultate, complicații
8. Metroplastia histeroscopică
- indicații, contraindicații, avantaje
  - tehnici
  - supraveghere postoperatorie, rezultate, complicații
9. Sinechioliza tubară histeroscopică
- indicații, contraindicații, avantaje
  - tehnici
  - supraveghere postoperatorie, rezultate, complicații
10. Sterilizarea tubară histeroscopică
- indicații, contraindicații, avantaje
  - tehnici
  - supraveghere postoperatorie, rezultate, complicații
11. Rezecția și/sau extracția unui DIU încastrat sau deteriorat

Baremul de manevre, tehnici și activități practice în histeroscopie

1. Manevre

- Poziționarea pacientei
- Montarea și demontarea histeroscopului
- Pregătirea mediilor de distensie
- Montarea camerei video și a fibrei optice

2. Tehnici

- Introducerea speculului,
- Dilatația colului uterin
- Introducerea histeroscopului
- Recunoașterea structurilor cavității uterine

3. Activități practice

- În perioada de pregătire individual se va efectua personal un număr de 50 histeroscopii sub supravegherea unui medic cu competența în histeroscopie
- Efectuarea acestor examinări este obligatoriu și se dovedește printr-o adeverință eliberată de către medicul supraveghetor și condiționează posibilitatea de înscriere a candidatului la examenul final de competență
- Rezecție de polip perhisteroscopic
- Excizia fibromului submucos
- Sinechioliza
- Extracție DIU

2. Obiective educaționale

1. Formarea în vederea tehnicii de explorare histeroscopică a diagnosticului corect al patologiei cavității uterine și localizării anomaliilor,
2. Identificarea și efectuarea tratamentului specific pentru aceste leziuni.

3. Rezultate așteptate (Competențe teoretice și practice minimum acceptabile, dobândite în urma parcurgerii și promovării modulului de pregătire).

- Abilitatea de folosire corectă a tehnicii histeroscopice, de diagnosticare corectă a patologiei cavității uterine
- Cunoașterea riscurilor evolutive ale leziunilor endocavitare.
- Abilitatea de folosire a metodelor terapeutice pentru leziunile cavității uterine.
- Medicii care au absolvit stagiul de Histeroscopie din cadrul curriculei de pregătire a rezidenților de ginecologie, dar nu au atestatul de histeroscopie nu vor putea practica tehnici complexe histeroscopice decât sub îndrumarea și responsabilitatea unui medic deținător al atestatului de pregătire în histeroscopie.

Modulul 14: LAPAROSCOPIE ÎN GINECOLOGIE, anul V, 3 luni

Nr. ore curs 60

Nr. ore practică 180

1. Tematică

1. Istoric, principii, etape de formare și atestare în laparoscopie
  - Istoricul, actualități și perspective în chirurgia laparoscopică.
  - Chirurgia laparoscopică – principii generale, avantaje, dezavantaje, indicații, contraindicații.
  - Particularități specifice chirurgiei laparoscopice ginecologice
  - Etape de formare în chirurgia laparoscopică ginecologică: probleme de responsabilitate, nivele de pregătire, obținerea competenței (atestatului de pregătire complementară), informarea pacientelor asupra tehnicii laparoscopice și obținerea acordului informat.
2. Bazele fiziopatologice ale laparoscopiei
  - Principii generale și particularități ale chirurgiei laparoscopice, deosebiri față de chirurgia clasică deschisă
  - Efectele mecanice ale distensiei abdominale
  - Efectele farmacologice ale CO₂ (locale și sistemice).
  - Răspunsul imunologic la abordul laparoscopic.
3. Prezentarea aparatului și instrumentarului de chirurgie laparoscopică (caracteristici tehnice, mod de funcționare, incidente, accidente specifice – tehnice și chirurgicale)
  - Aparatura laparoscopică: lanțul imagistic, insuflatorul de CO₂, aparatul de lavaj, aspirație, generator de electrochirurgie.
  - Tipuri de instrumente uzuale (abord, tăiere, disecție, prehensiune, electrocoagulare, etc.)
  - Instrumentar special: aplicator de clipuri, instrumente pentru secționare mecanică, instrumentar de sutură, fire și ace de sutură, morselatoare, dilatatoare, saci endoscopici etc.
  - Caracteristici tehnice și modalități de utilizare ale diferitelor instrumente.
  - Incidente, accidente și complicații specifice produse de fiecare tip de instrumente
4. Electrochirurgia, chirurgia laparoscopică ultrasonică, utilizarea laserilor
  - Electrochirurgia – mono și bipolară – aparatul, mod de funcționare și utilizare, incidente, accidente specifice.
  - Chirurgia laparoscopică ultrasonică și utilizarea laserilor (indicații, avantaje, dezavantaje, alternative).
5. Evaluarea preoperatorie a bolnavilor, indicațiile și contraindicațiile abordului laparoscopic.

- Abordul laparoscopic
    - Sala de operații laparoscopice (organizare)
    - Dispozitivul operator în intervențiile laparoscopice ginecologice (diagnostice sau operatorii)
    - Abordul chirurgical laparoscopic: instituirea pneumoperitoneului, poziționarea troacarelor, finalizarea intervenției.
    - Îngrijiri postoperatorii, criterii de externare.
  - Laparoscopia diagnostică
    - Indicații, contraindicații, tehnici de abord.
    - Explorarea pelvică și abdominală.
    - Aportul laparoscopiei diagnostice în patologia ginecologică.
    - Biopsia laparoscopică; recoltarea de produse patologice pentru examinări citologice sau bacteriologice.
6. Laparoscopia operatorie ginecologică
- Patologia anexială posibilități terapeutice laparoscopice – (evaluare, conduită terapeutică generală, posibilități chirurgicale laparoscopice)
    - Patologia tubară:
      - Sterilizarea chirurgicală tubară
      - Sarcina tubară
      - Sterilitatea feminină cu origine tuboperitoneală
    - Patologia ovariană benignă:
      - Evaluarea chirurgicală a tumorilor ovariene (benigne, maligne) și conduita terapeutică chirurgicală
      - Chirurgia ovarului: biopsii ovariene; ovariectomia; anexectomia; tehnici chirurgicale conservatoare (foraj ovarian – drilling ovarian, rezecție parțială a ovarelor)
      - Torsiunea ovariană, sindromul ovarului restant, sindromul ovarelor polichistice
      - Modalități de extragere din abdomen a pieselor operatorii
  - Patologia inflamatorie genitală
    - Patologia anexială inflamatorie
    - Tehnici și posibilități chirurgicale laparoscopice în patologia inflamatorie pelviană
  - Endometrioza
    - Evaluare și posibilități terapeutice laparoscopice - complicații, incidente, accidente
  - Sindromul aderențial în chirurgia laparoscopică
    - Paciente cu risc în chirurgia laparoscopică
    - Tehnici de abord laparoscopic la paciente cu intervenții chirurgicale în antecedente, și de diagnostic a aderențelor intraabdominale.
    - Sindromul aderențial postoperator: fiziopatologie, adezioliza laparoscopică, tehnici de disecție laparoscopică, incidente și complicații specifice.
  - Patologia tumorală uterină benignă
    - Fibromul uterin – posibilități terapeutice chirurgicale

conservatoare laparoscopice: miomectomiile laparoscopice (miomectomiile laparoscopice pure, miomectomiile asistate laparoscopic).

- Incidente, accidente și complicații în chirurgia laparoscopică ginecologică
  - Incidente, accidente, complicații tehnice prin nefuncționarea sau funcționarea defectuoasă a echipamentelor laparoscopice.
  - Incidente și accidente chirurgicale specifice diferitelor tipuri de instrumentar laparoscopic; posibilități de evitare a acestora.
  - Incidente, accidente și complicații ale abordului chirurgical, ale pneumoperitoneului, complicații generale și anestezice.
  - Incidente, accidente și complicații chirurgicale intraoperatorii prin leziuni viscerale sau vasculare, posibilități terapeutice laparoscopice sau prin chirurgie clasică deschisă.
  - Complicații postoperatorii (imEDIATE și tardive) în chirurgia laparoscopică ginecologică
  - Conversia la laparotomie.
- Anestezia în laparoscopia ginecologică

Baremul activităților practice

- Manevre în chirurgia laparoscopică ginecologică
  1. Sala de intervenții chirurgicale laparoscopice – organizare, aparatura, instrumentar.
  2. Dispozitivul operator în chirurgia laparoscopică ginecologică.
  3. Aparatura laparoscopică.
  4. Instrumentar specific laparoscopic.
  5. Pregătirea instrumentarului pentru intervenția chirurgicală.
  6. Modalități de utilizare a diferitelor instrumente chirurgicale, incidente și accidente specifice diferitelor tipuri de instrumentar laparoscopic (grade de libertate tehnica manevrării instrumentelor laparoscopice).
  7. Instrumentar și aparatura de electrochirurgie: utilizare, avantaje, dezavantaje, incidente, accidente specifice.
  8. Tehnici chirurgicale laparoscopice: suturi mecanice, suturi manuale, tehnica efectuării nodurilor laparoscopice intra și extracorporale, utilizarea firelor preînnodate.
  9. Extragerea pieselor operatorii din abdomen – trasparietal cu sau fără morselare, prin canule, pe cale vaginală, utilizarea sacilor laparoscopici, mini laparotomia.
  10. Evaluarea și pregătirea preoperatorie a bolnavelor supuse intervențiilor chirurgicale laparoscopice.
  11. Abordul chirurgical laparoscopic: tehnica inserției acului Veress, inserția trocarelor și canulelor, verificarea poziției intraperitoneale a instrumentelor, alternative la inserția ombilicală, inserția directă a trocarelor și canulelor, inducerea pneumoperitoneului și verificarea lui, tehnica diagnosticării aderențelor visceroparietale anterioare.
  12. Paciente cu risc crescut pentru abordul laparoscopic.
  13. Incidente, accidente, complicații ale abordului chirurgical laparoscopic.

14. Tehnica manevrării telescopului și obținerea unei imagini de calitate în concordanță cu intențiile operatorului.
15. Tehnica explorării cavității peritoneale (explorare vizuală, expunerea zonelor de interes, palpare indirectă).
16. Tehnici de disecție laparoscopică (disecție instrumentară cu instrumente de tăiere, disecția boantă, hidrodiseția).
17. Tehnici de hemostază chirurgicală laparoscopică.
18. Lavajul și aspirația cavității peritoneale.
19. Drenajul cavității peritoneale.
20. Sutura breșelor parietale.

- Tehnici utilizate în chirurgia laparoscopică ginecologică
  1. Tehnica explorării pelviene și abdominale (laparoscopia diagnostică ca etapă inițială a oricărei tehnici chirurgicale).
  2. Biopsia laparoscopică, recoltarea de produse patologice în vederea examinărilor citologice sau bacteriologice.
  3. Tehnici de sterilizare chirurgicală tubară laparoscopică.
  4. Adezioliza chirurgicală – tipuri de aderențe, tehnici de diagnostic a aderențelor intraperitoneale, tehnici de adezioliză laparoscopică, profilaxia aderențelor postoperatorii.
  5. Tehnici chirurgicale laparoscopice în tratamentul sarcinii tubare.
  6. Tehnici de abord chirurgical laparoscopic în patologia inflamatorie pelvină.
  7. Tehnici chirurgicale în sterilitatea feminină tubo-peritoneală: adezioliza, și fimbrioplastia, salpingo-neostomiile, salpingo-scopie, etc.
  8. Tehnici chirurgicale în tratamentul endometriozei.
  9. Tehnici chirurgicale conservatoare și radicale în chirurgia laparoscopică a ovarului: foraj ovarian, chistectomie ovariană conservatoare, rezecție parțială a ovarelor și drilling, ignipunctura, ovariectomie, anexectomie.
  10. Tehnica miomectomiei laparoscopice și a miomectomiei asistate laparoscopic.
  11. Incidente, accidente, complicații în chirurgia laparoscopică
  12. Posibilități de evitare și tehnici chirurgicale de rezolvare a unor incidente, accidente sau complicații intra sau postoperatorii.
  13. Conversia la laparotomie.

În cadrul pregătirii practice sunt prevăzute următoarele etape:

- etapa prezentării unor aspecte practice de către formatori
- etapa vizionării de videocasete cu tehnici specifice tipurilor de patologie menționată în programa analitică de curs.
- etapa pregătirii și antrenamentului individual pe simulator.
- etapa clinică – participarea efectivă a cursanților la intervențiile chirurgicale alături de formator.
- video-transmisia intervențiilor chirurgicale în sala de curs (pentru restul cursanților ce nu intră efectiv în intervenție), cu posibilități interactive între operatori și observatori.

Medicii care au absolvit stagiul de laparoscopie din cadrul curriculei de pregătire a rezidenților de ginecologie, dar nu au atestatul de Chirurgie laparoscopică ginecologică nu vor putea practica tehnici complexe laparoscopice decât sub îndrumarea și responsabilitatea unui medic deținător al atestatului de pregătire în Chirurgie laparoscopică ginecologică.

Competențe generale și aptitudini speciale

Competențele generale și speciale ce trebuie pregătite conform curiculei pan-europene postuniversitare în specialitatea Obstetrică și Ginecologică (PACT) trebuie deprinse în cadrul cursurilor de pregătire adiționale expertizei medicale, ca răspuns la nevoile societății și ale colectivelor de ginecologie. Competențele generale și aptitudinile de finețe sunt structurate în patru arii: “Îngrijiri acordate pacientului”, “Munca în echipă”, “Practica bazată pe principiile sistemului” și “Dezvoltare personală și profesională”. Competențele și aptitudinile specifice au fost stabilite în urma cercetărilor științifice efectuate de către toți responsabilii europeni din domeniu. Competențele generale descrise mai jos sunt în strânsă legătură cu Declarația Mondială a Drepturilor Omului publicată de Organizația Mondială a Națiunilor Unite, iar în plus sunt amintite confidențialitatea și beneficiile în urma progresului științific.

Competențele generale și aptitudinile speciale ce vor fi exersate

Îngrijiri acordate pacientului

- Examinați pacientul în ansamblu, respectați diversitatea și acordați îngrijiri medicale personalizate
- Comunicați într-un mod respectuos, ascultați pacientul și încercați să acordați încredere
- Încredințați pacientului decizia de a alege și de a semna consimțământul informat, creând un echilibru între recomandările bazate pe dovezi medicale și preferințele pacientului
- Demonstrați capacitate de a conduce un caz medical și de a oferi continuitate în îngrijirea medicală a pacientului
- Deciziile medicale trebuie să fie în concordanță cu standardele etice și drepturile femeii

Munca în echipă

- Colaborați respectuos cu ceilalți medici, asistente, moașe și contribuiți la un mediu de muncă sigur și constructiv
- Facilitați luarea deciziilor medicale între specialități, recunoscând și luând în considerare și expertiza medicală adiacentă
- Concentrați-vă pe performanțele în echipă având în vedere standardele medicale și aspectele legale
- Demonstrați calitatea de lider, în mod special în situații critice

Practica bazată pe principiile sistemului

- Înțelegeți și lucrați în mod eficient în organizațiile din domeniul sănătății, respectând legile aferente
- Înțelegeți și adaptați-vă la diversitate, dezvoltare și inovație
- Lucrați conform ghidurilor și standardelor de sănătate, și puneți în aplicare normele de siguranță a pacienților
- Puneți în balanță beneficiile pacientului, dar și costurile necesare
- Efectuați triajul și prioritizarea pacienților luând în considerare resursele disponibile
- Asigurați intimitate și confort pacienților în acordarea de îngrijiri medicale, cadrul medical și context.

Dezvoltare personală și profesională

- Continuați studiile în domeniu și încercați să fiți un model
- Recunoașteți-vă capacitățile personale și limitările
- Acordați, cereți și acceptați feedback-ul, reflectați asupra lui și folosiți-vă de el pentru îmbunătățiri
- Continuați să vă îmbunătățiți ascultarea empatică cât și comunicarea eficientă și clară

- Contribuiți la progresele în domeniul sănătății prin cercetare, educație și facilitarea implementării de metode inovative.

Comunicarea și formarea aptitudinilor psiho-sociale

Capacitatea de a comunica eficient reprezintă o abilitate esențială în interacțiunea pacient-doctor, așa cum este stipulat și în competențele generale în curiculă. S-a demonstrat că îmbunătățește starea de sănătate cât și satisfacția pacientului. Munca în echipă depinde de asemenea de capacitățile de comunicare. Comunicarea scrisă este importantă pentru păstrarea datelor medicale și raportarea datelor cu privire la starea de sănătate a pacienților. Competența în comunicare este o calitate personală, dar poate fi îmbunătățită prin antrenament, feedback și evaluare.

Indrumari preluate din Curriculum PACT al EBCOG reprezintă o încercare de a construi un ghid esențial în dobândirea capacităților de comunicare și abilităților psiho-sociale ce permit medicului rezident să dezvolte un stil eficient de conversație cu pacientul, respectându-i în același timp autonomia, de a puncta toate punctele bio-psiho-sociale într-un mod adecvat și de a chestiona sexualitatea în contextul obstetrical și ginecologic.

Comunicarea și abilitățile psiho-sociale

Comunicarea este baza interacțiunii între medic și pacient sau rudele pacientului. Este responsabilitatea medicului de a forma un cadru sigur în care atât pacientul cât și doctorul să se simtă confortabil în discuție. Formarea abilităților de comunicare vor asigura medicului rezident și pacientului un schimb de informații eficient și capacitatea de a stabili o relație medicală doctor-pacient în diferite situații clinice. Comunicarea eficientă se bazează pe principii etice biomedicale (beneficiul pacientului, a nu face rău, respectul și autonomia acestuia), vizează luarea unor decizii medicale în mod informat și aplică o abordare în care pacientul este punctul de interes principal. Această abordare este caracterizată de o atitudine autentică, adecvată și transparentă ce urmărește ascultarea activă, așteptarea, verificarea, reflecția și însumarea informațiilor și adaptarea informațiilor.

Un alt aspect al comunicării privește rolul medicului în echipa. Colaborarea și împărțirea responsabilității în cazul furnizorilor de servicii medicale implică cerințe suplimentare, în mod special în cazul medicilor. Documentarea informațiilor medicale în mod constant: fișa de observație a pacientului, protocolul operator, scrisoarea medicală de externare sau biletul de externare servesc nu doar ca și informații medicale ci și ca documente medico-legale.

Este necesar ca medicii rezidenți să dezvolte abilități de înregistrare și întocmire a rapoartelor medicale

Formarea și evaluarea abilităților de comunicare și psiho-sociale

Precum alte abilități din specialitatea Obstetrică și Ginecologie, învățarea și perfecționarea abilităților în comunicare este un proces continuu bazat pe îmbinarea informațiilor teoretice, experienței dobândite în urma simulărilor și practica efectuată sub directă (mai apoi indirectă) supervizare. În acest cadru sunt descrise variate elemente ale contactului medic-pacient și abilitățile specifice necesare. Feedback-ul și auto-evaluarea reprezintă elemente cheie pentru o bună dezvoltare profesională.

Formarea abilităților psiho-sociale și de comunicare orală

Jocul de roluri sau simulatorul de pacient oferă șansa de a practica diferite situații medic-pacient și munca în echipă în aceste cazuri cu discutarea cazurilor la final și pot conduce la un management mai bun al pacienților în cazuri reale. În cadrul acestor cursuri de formare diferite aspecte ale comunicării precum empatia, organizarea, expresiile verbale și non-verbale și impresia per ansamblu trebuie luate în considerare. Este esențială furnizarea unui feedback într-un mod structurat și care să aibă în vedere și personalitatea stagiatarului.

Evaluarea abilităților bio-psiho-sociale și de comunicare

Observarea directă reprezintă cea mai bună metodă de predare și evaluare a abilităților de comunicare. Sunt vizate atât comunicarea verbală cât și cea non-verbală. Alți membri ai echipei medicale și chiar pacienții pot contribui la evaluare prin feedbackul oferit. Dacă nu este posibilă observarea directă, înregistrarea video a întâlnirii medic-pacient poate fi necesară. Este indicat ca un portofoliu cu feedback-uri de proveniență multiplă să fie păstrat, acesta poate conține scurte auto-evaluări ale stagiatarului.

Anexa 1. Tematica pentru examenul de specialitate Obstetrică-Ginecologie Tematica pentru concursul de ocupare de post în specialitatea Obstetrică- Ginecologie

A. PROBA SCRISĂ

B. PROBA CLINICĂ OBSTETRICĂ

C. PROBA CLINICĂ GINECOLOGIE

D. PROBA PRACTICĂ

A. PROBA SCRISĂ

1. Anatomia clinică și fiziologia organelor genitale
  1. Noțiuni de anatomie (1, pg. 16-34)
  2. Noțiuni de endocrinologie a reproducerii (2, pg. 400-435)
2. Sarcina normală
  1. Fiziologia maternă (1, pg. 46-72)
  2. Consultația preconcepțională (1, pg. 156-165)
  3. Îngrijirea prenatală (1, pg. 168-189)
  4. Diagnosticul prenatal (1, pg. 283-302)
3. Avortul (1, pg. 350-371)
4. Boala trofoblastică gestațională (2, pg. 898-917)
5. Hemoragiile obstetricale antepartum (3, pg. 335-347)
6. Complicații medicale și chirurgicale în sarcină (1, pg. 926 - 1282)
7. Ecografia în obstetrică și ginecologie (1, pg. 194 - 222), (4, pg. 805-833)
8. Medicină fetală
  1. Embriogeneza și dezvoltarea morfologică fetală (1, pg. 127-151)
  2. Genetică (1, pg. 259-280)
  3. Teratologie (1, pg. 240-255)
  4. Monitorizarea fetală antepartum și intrapartum (3, pg. 377-389)
  5. Restricția de creștere fetală (1, pg. 874-884)
  6. Suferința fetală (1, pg. 491-497)
  7. Moartea fetală (1, pg. 661-666)
9. Nașterea normală și patologică
  1. Nașterea normală (3, pg. 351-360)
  2. Prezența distocice (3, pg. 361-376)
  3. Anomaliile ale travaliului (3, pg. 391-406)
  4. Nașterea vaginală operatorie (3, pg. 407-418)
  5. Analgezia și anestezia în obstetrică (3, pg. 557-563)
  6. Hemoragia postpartum (3, pg. 511-532)
  7. Nou-născutul. Îngrijiri acordate nou-născutului (1, pg. 624-635)
10. Anemia fetală. Alloimunizarea (1, pg. 306-313)
11. Afecțiuni hipertensive în sarcină (1, pg. 728-770)
12. Sarcina multiplă (1, pg. 891-920)
13. Nașterea înainte de termen (1, pg. 829 – 855)
14. Sarcina prelungită (1, pg. 862 – 870)
15. Patologia anexelor fetale
  1. Anomaliile placentare, ale membranelor amniotice și ale cordonului ombilical (1, pg. 116- 124)
  2. Lichidul amniotic (1, pg. 231-238)

16. Lehuzia
  1. Lehuzia fiziologică (1, pg. 668 – 679)
  2. Complicațiile puerperale (1, pg. 682 – 692)
17. Urgențe vitale în obstetrică
  1. Sepsisul și șocul în obstetrică (5, pg. 223-239)
  2. Embolia cu lichid amniotic (5, pg. 243-257)
  3. Colapsul matern peripartum (5, pg. 265-287)
18. Sindroame în ginecologie
  1. Tulburările de ciclu menstrual: Sângerarea uterină anormală - menoragia, metroragii disfuncționale (2, pg. 219-240), amenoreea (2, pg. 440-457)
  2. Durerea pelvină (2, pg. 304-328)
19. Infecțiile ginecologice (2, pg. 64-107)
20. Sarcina extrauterină (2, pg. 198-215)
21. Endometrioza (2, pg. 281-298)
22. Anomaliile congenitale ale organelor genitale (2, pg. 481-503)
23. Tulburările de statică pelvină: Incontinența urinară (2, pg. 606-632) și Prolapsul organelor pelvine (2, pg. 633-658)
24. Patologia benignă și preinvazivă ginecologică
  1. Patologia benignă și preinvazivă a tractului reproducător inferior (2, pg. 110-128; 730-763)
  2. Tumorile uterine (2, pg. 246-261)
  3. Tumorile ovariene și tubare (2, pg. 262-274)
  4. Patologia benignă și preinvazivă a sânelui (2, pg. 333-345)
25. Cancerele ginecologice
  1. Cancerul de col uterin (2, pg. 769-789), (6, pg. 287-298)
  2. Cancerul vulvar (2, pg. 793-806)
  3. Cancerul vaginal (2, pg. 808-815)
  4. Cancerul de corp uterin. Cancerul endometrial (2, pg. 817-834), (7, pg. 139-152). Sarcoamele uterine (2, pg. 839-850)
  5. Cancerul de ovar: Cancerul epitelial ovarian (2, pg. 853-874), (8, pg. 29-40; Tumorile celulelor germinale ovariene și stromale ale cordoanelor sexuale (2, pg. 879-894)
  6. Cancerul de sân (2, pg. 345-352)
26. Ginecologie pediatrică (2, pg. 382-397)
27. Menopauza (2, pg. 554-586, 588-600)
28. Evaluarea cuplului infertil (2, pg. 507-526)
29. Contracepție și sterilitate (2, pg. 132-149 și 152-164)

Bibliografie

1. Williams Obstetrică, Ed. a 24-a, Tratat F. Cunningham, Kenneth Leveno, Steven Bloom, Catherine Spong, Jodi Dashe, Barbara Hoffman, Brian Casey, Jeanne Sheffield, Coordonatorul ediției în limba română Prof. Dr. Radu Vlădăreanu. Editura Hipocrate, București, 2017.
2. Williams Ginecologie, Ed. a II-a, Hoffman, Schorge, Schaffer, Halvorson, Bradshaw, Cunningham, Coordonatorul ediției în limba română Prof. Dr. Radu Vlădăreanu, Editura Hipocrate, București, 2015.
3. Tratat de chirurgie, Ed. a II-a, Vol. V Obstetrică și Ginecologie, sub redacția Irinel Popescu, Constantin Ciuce, Coordonator: Gheorghe Peltecu, Editura Academiei Române, București, 2014.
4. Callen, Ultrasonografie în Obstetrică și Ginecologie. Mary Norton, Leslie Scoutt, Vickie Feldstein. Ed. a 6-a, coordonată în limba română: Radu Vlădăreanu, București, Editura Hipocrate, 2017.
5. Urgențele obstetricale intrapartum, Editori: Gheorghe Peltecu, Anca Maria Panaitescu, Radu Botezatu, George Iancu, Editura Academiei Române, 2017.
6. Tratat de patologii neoplazică și preneoplazică a colului uterin, sub redacția Nicolae Suci, Monica Mihaela Cîrstoiu, Nicolae Bacalbașa, Editura Academiei Române, 2018.
7. Tratat de patologii maligne a endometrului, sub redacția Nicolae Suci, Coordonatori: Iulian Brezean, Marius Craina, Nicolae Bacalbașa, Editura Academiei Române, București, 2019.
8. Tratat de chirurgie extrapelvină a cancerului de ovar, sub redacția Nicolae Suci, Coordonatori: Patriciu Achimaș Cadariu, Nicolae Bacalbașa, Alexandru Blidaru, Editura Academiei Române, București 2017.

D. PROBA PRACTICĂ

1. Ecografia în obstetrică și ginecologie
2. Monitorizarea cardiotocografică
3. Asistența la naștere în prezentațiile craniene și pelviană, epiziotomia/rafia
4. Aplicația de forceps în OP, OS, OIDA, OISA
5. Aplicația vidextractorului
6. Versiunea internă
7. Manevre în cazul distociei de umeri
8. Operația cezariană
9. Cerclajul colului uterin
10. Lacerările cervicale și perineale postpartum
11. Intervenții biopsice, ablativ și distructive la nivelul colului uterin
12. Colposcopia
13. Recoltarea probelor cervico-vaginale
14. Chiuretajul uterin
15. Laparoscopia diagnostică (inclusiv cromopertubație)
16. Histeroscopia diagnostică
17. Laparoscopia operatorie (adezioliză, sterilizarea tubară, salpingostomie, salpingectomie, chistectomie ovariană)
18. Histeroscopia operatorie (resecție de polip, miom tip 0-1, < 4 cm)
19. Investigații în cazul prolapsului genital și IUE (scorul POP-Q)
20. Tratatamentul chirurgical al tumorilor benigne ale sânelui
21. Colporafia anterioară. Colpoperineorafie.
22. Anexectomia
23. Miomectomia
24. Histerectomia abdominală în patologia benignă a uterului
25. Histerectomia vaginală
26. Marsupializarea/excizia de chist/abces (vulvar)

27. Tratamentul plăgii complicate
28. Inserție de DIU
29. Plasarea unui pesar (în caz de prolaps sau amenințare de naștere prematură)